

УКРАЇНА

Фізична-особа підприємець
Гриник Андрій
Романович

вул. Ситихівська, 96, с. Ситихів,
Жовківський р-н, Львівська обл.
Тел. 067-112-33-36
E-mail: andriv.grvnvk@gmail.com

ISO 9001:2008
Сертифікат:
АР №010745
від 25 березня 2015 року

Об'єкт: 07/11-10-2019

Замовник: Тячівська міська рада

Звіт **про екологічну стратегічну оцінку** **генерального плану міста Тячів** **Закарпатської області**

ФОП «Гриник А. Р.»

Гриник А. Р.

м. Львів - 2019 р.

ВИКОНАВЦІ

Виконавці	Розділи	Підпис
Гриник А.Р.	Інженер-будівельник	
Смаль О.В.	Інженер-еколог	
Дорохін А.О.	Інженер-будівельник, міське будівництво і господарство	

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №						
						07/11-10-2019		Арк.
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		2

ПЕРЕДМОВА ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЗВІТУ СЕО

Проект внесення змін до Генерального плану міста Тячів Закарпатської області розробляється ДП ДІМП “Містопроєкт” на підставі рішення Тячівської міської ради від 21.10.2014 р. № 4488 та завдання на проектування підписаного головним архітектором міста Тячева.

Стратегічна екологічна оцінка Проекту внесення змін до Генерального плану міста Тячів Закарпатської області (далі СЕО Проекту) розробляється на підставі замовлення Тячівської міської ради.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Виконання Звіту про стратегічну екологічну оцінку здійснюється згідно вимог Закону України “Стратегічну екологічну оцінку” від №2354-VIII від 20 березня 2018 року, який прийнятий на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Вищезгадана Угода транспонує європейські законодавчі акти у сфері охорони довкілля, зокрема Директиву 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

ЗУ “Про стратегічну екологічну оцінку” регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) та виконання документів державного планування (ДДП).

Процедура СЕО визначає опис та оцінювання наслідків виконання ДДП для усіх складових навколишнього середовища, в тому числі для здоров'я населення, передбачає розгляд альтернатив, заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків. Важливою складовою проведення стратегічної екологічної оцінки є розробка її на етапі планування та інтеграція до документу державного планування.

Перелік аббревіатур

СЕО – стратегічна екологічна оцінка

ДДП – документ державного планування

ПЗФ – природно-заповідний фонд

СЗЗ – санітарно-захисна зона

ГДК – гранично допустима концентрація

ГДР – гранично допустимий рівень

ГДС – гранично допустимий скид

ГДВ – гранично допустимий викид

ТПВ – тверді побутові відходи

МВВ – місце видалення відходів

ДЛГ – державне лісове господарство

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №							07/11-10-2019		Арк.
									Звіт про екологічну стратегічну оцінку		3
									генерального плану міста Тячів Закарпатської області		
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	Копіював		

МЕТОДОЛОГІЯ СЕО. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО.

Концепція сталого розвитку, яка поєднує економічну, соціальну та екологічну складову, на сьогодні є визначальною у державній та міжнародній політиці. Суть даної концепції полягає у вирішенні екологічних проблем та екологічній інтеграції у суспільне та соціально-економічне життя держави, регіонів та населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка виступає інструментом реалізації екологічної політики та дозволяє всебічно оцінити та провести аналіз впливу на довкілля, в тому числі на здоров'я населення, а також попередити та запобігти можливим негативним впливам та пом'якшити екологічні наслідки планової діяльності.

При здійсненні стратегічної екологічної оцінки застосовується два підходи:

Стратегічний аналіз, який базується на аналізі стратегічних завдань, пріоритетів, цілей та альтернатив.

Імпактний підхід, в основу якого покладені методи оцінки впливу і можливих ризиків, а також прогнозування очікуваних наслідків.

Метою СЕО Проекту внесення змін до Генерального плану міста Тячів є високий рівень охорони навколишнього середовища, унеможливлення негативного впливу планової діяльності, покращення умов проживання мешканців та збереження природних складових міського середовища.

Визначальним документом щодо запровадження СЕО в Україні є Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, який ратифіковано Законом № 562-VIII від 01.07.2015, Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, а також Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

21 лютого 2017 року Верховною Радою України зареєстровано нову редакцію законопроекту № 6106 “Про стратегічну екологічну оцінку”, метою якого було визначення сфери застосування та порядку здійснення СЕО документів державного планування на стан навколишнього середовища. Виходячи з плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, зокрема пункту 239, даний законопроект імплементує вже згадану Директиву 2001/42/ЄС.

Закон “Про Стратегічну екологічну оцінку” був ухвалений 20 березня 2018 року та вступив у дію з 12 жовтня 2018 року. Даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля виконання документів державного планування та встановлює механізм СЕО з урахуванням вимог ЄС, згідно яких ДДП першочергово проходять процедуру оцінки впливу на довкілля.

Рішення про виконання стратегічної екологічної оцінки Проекту внесення змін до генерального плану міста Тячів Закарпатської області прийняте Тячівською міською радою.

В рамках виконання СЕО розроблено Проект Заяви про визначення обсягу розділу стратегічну оцінки. Заява про визначення обсягу розділу стратегічної екологічної оцінки генерального плану міста Тячів Закарпатської області була розміщена на офіційному сайті Тячівської міської ради 13 листопада 2019 року за посиланням tyachiv-city.gov.ua.

Протягом громадського обговорення (15 календарних днів) Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки зауважень, звернень та пропозицій від громадськості не надходило.

У рамках процедури СЕО заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документа державного планування (ДДП) було направлено до Департаменту охорони здоров'я Закарпатської обласної державної адміністрації та Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації.

Департаменту охорони здоров'я Закарпатської обласної ради зауважень чи пропозицій до Обсягу стратегічної екологічної оцінки до проекту “Внесення змін до генерального плану

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	<p>Тячів про виконання стратегічної екологічної оцінки. Проект внесення змін до генерального плану міста Тячів Закарпатської області прийняте Тячівською міською радою.</p> <p>В рамках виконання СЕО розроблено Проект Заяви про визначення обсягу розділу стратегічної оцінки. Заява про визначення обсягу розділу стратегічної екологічної оцінки генерального плану міста Тячів Закарпатської області була розміщена на офіційному сайті Тячівської міської ради 13 листопада 2019 року за посиланням tyachiv-city.gov.ua.</p> <p>Протягом громадського обговорення (15 календарних днів) Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки зауважень, звернень та пропозицій від громадськості не надходило.</p> <p>У рамках процедури СЕО заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документа державного планування (ДДП) було направлено до Департаменту охорони здоров'я Закарпатської обласної державної адміністрації та Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації.</p> <p>Департаменту охорони здоров'я Закарпатської обласної ради зауважень чи пропозицій до Обсягу стратегічної екологічної оцінки до проекту "Внесення змін до генерального плану</p>					
			07/11-10-2019					Арк.
			Звіт про екологічну стратегічну оцінку					4
			генерального плану міста Тячів Закарпатської області					
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата			

міста Тячів Закарпатської області” не має.

Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації надав наступні зауважень та пропозиції (додаток).

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Генеральний план міста Тячів є містобудівною документацією місцевого рівня, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території, на якій реалізуються повноваження Тячівської міської ради.

Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Генеральним планом м. Тячів вирішуються наступні питання:

- обґрунтування майбутніх потреб і визначення переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства;
- обґрунтування та визначення територій для містобудівних потреб;
- забезпечення раціонального розселення та визначення напрямів сталого розвитку населеного пункту;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- розроблення містобудівних заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів;
- розроблення заходів щодо пожежної та техногенної безпеки.

При розробленні документу державного планування враховується Генеральна схема планування території України Генеральна схема планування території України розроблена Українським державним науково-дослідним інститутом "Діпромісто" і затверджена Законом України "Про Генеральну схему планування території України" 7 лютого 2002 р., Схема планування території Закарпатської області, розроблена ДП "Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "ДІПРОМІСТО" імені Ю.М. Білоконя" та затверджена рішенням сесії Закарпатської обласної ради від 17.05.2013 №731 на розрахунковий період до 2031 року. Під час виконання Проекту використані стратегії та програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проектна документація, інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Умови для реалізації видів діяльності та об'єктів, які матимуть значний вплив на довкілля, визначаються генеральним планом відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Генеральний план м. Тячів є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні і призначений для обґрунтування здійснення довгострокової стратегії планування і забудови території даного населеного пункту.

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №							07/11-10-2019		Арк.
									Звіт про екологічну стратегічну оцінку		5
									генерального плану міста Тячів Закарпатської області		
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата			

Рішення Генерального плану міста Тячів у майбутньому стануть підставою для розроблення плану зонування проектованої території, який у наступних стадіях планування деталізується у вигляді детальних планів території, які, у свою чергу, визначають: функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами і правилами; містобудівні умови та обмеження; потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування; доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови; черговість та обсяги інженерної підготовки території; систему інженерних мереж; порядок організації транспортного і пішохідного руху; порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екосистем.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Тячів - центр Тячівської міської територіальної громади, адміністративний центр Тячівського району Закарпатської області. Місто розташоване в Марамороській котловині, на правобережжі річки Тиси.

Місто Тячів розташоване за 136 км на південний схід від Ужгорода. Через місто проходить автомобільний шлях національного значення Н09 Мукачево - Івано-Франківськ - Львів. Відстань до Державного кордону з Румунією становить 29 км, а також відстань до столиці України 880 км.

Існуюча площа території міста 27 км².

Кількість населення станом на 01.07.2017 року становить 8980 осіб.

2.1. Природно-географічне розташування

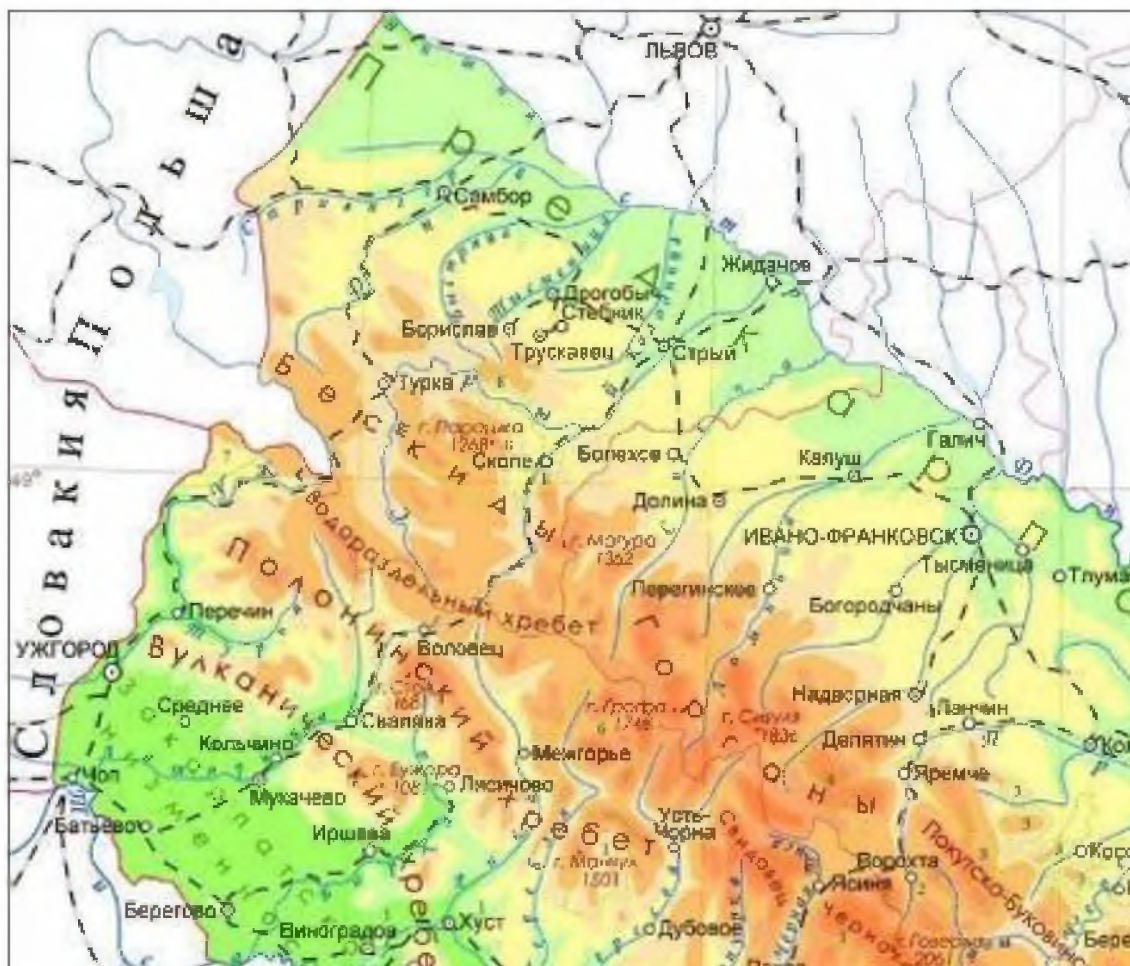
Тячівський район та місто Тячів зокрема знаходиться у межах Вододільно-Верховинської області Карпат (Горгани).

Згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування України [4] територія міста Тячів відноситься до III А Карпатського підрайону, для якого характерний своєрідний комплекс природних та кліматичних показників.

2.1.1. Природні та інженерно-геологічні умови освоєння території

Місто Тячів та Тячівський район в цілому розташовані в східній частині Закарпатської області. Майже 95% території Тячівського району – є гірською, близько 60 % якої вкрито буковими лісами та лісами змішаних порід (див. рис. 1).

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №							07/11-10-2019		Арк.
									Звіт про екологічну стратегічну оцінку		6
									генерального плану міста Тячів Закарпатської області		
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	Копіював		

Для даної території протягом року переважаючим є західний та південно-західний висотний перенос повітряних мас. Рідко поступають континентальні повітряні маси з східних районів, а також з Арктики. В літній період, при жаркій погоді, спостерігається винос сухих жарких повітряних мас з північних районів Африки та Середземномор'я. Вологі повітряні маси з Атлантики в теплий період року приносять велику кількість опадів, утворюючи високу вологість повітря, при відносно високій температурі повітря.

За даними багаторічних спостережень, в районі розташування м. Тячів, середня річна температура повітря дорівнює $+8.7^{\circ}\text{C}$. В спекотні літні дні (липень, серпень) абсолютний максимум температури може підвищуватись до $+37.7^{\circ}\text{C}$. В період зимових відлиг температура повітря може підвищитись до $+12-14^{\circ}\text{C}$. В зимовий період абсолютний мінімум становить -31°C .

Важливою характеристикою температурного режиму є дати появи заморозків восени і припинення їх весною. Перший заморозок (середня дата) відмічається в середині жовтня, останній – кінець другої декади квітня. Найбільш ранній осінній заморозок може виникнути в середині вересня, а останній весняний – в третій декаді квітня. Аномально пізній заморозок зафіксований в травні (2 травня) 2006 року – -3°C , на поверхні ґрунту – -6°C . Середньомісячна температура самого холодного січня становить $-4,6^{\circ}\text{C}$, а самого теплого липня $+19,2^{\circ}\text{C}$. Безморозний період, в середньому, становить 150-170 днів. Найбільший – 200-220 днів. Температура повітря найбільш холодної доби становить -22°C , найбільш холодної п'ятиденки -20°C .

Кліматичні ресурси. За сукупністю основних характеристик клімату (кількість сонячних днів, середньорічна температура та вологість повітря, сума активних температур, тривалість вегетаційного сезону, наявність тривалого снігового покриву, ступінь континентальності клімату)

Тячівський район є дуже комфортним для багатьох видів відпочинку в будь-який період року та для санаторно-курортного лікування.

Кліматична характеристика сезонів. Зима в Тячівському районі, в основному, починається в кінці листопада - першій декаді грудня і закінчується в третій декаді лютого – першій декаді березня. Триває зима, в середньому, 3-3,5 місяці, при суворих зимах до 4 місяців. В цілому зима — період року з середньодобовою температурою нижче 0°C і значним впливом циклонічної діяльності з боку Атлантики. Частий прихід морського повітря утримує протягом зими досить високі температури, високу відносну вологість і хмарну погоду. Часом у циклонічній діяльності бере участь континентальне помірне повітря, що призводить до різкого зниження температури. Середня температура найхолоднішого місяця (січня) від - 3 до - 4°C. Погода переважно хмарна, з частими туманами, середні добові температури близько 0°C, у ряді випадків (навіть у січні) не буває морозів і температура вдень досягає 10-12°C. Разом з тим вторгнення холодного повітря зі сходу та північного сходу спричиняє в окремі роки досить різкі зниження температури. Абсолютний мінімум температури може опускатись у січні-лютому до - 36°C, а абсолютний максимум в ті ж місяці + 13 - (+17) °C. Сильні морози бувають дуже рідко. Зимовий сезон характеризується відлигами, кількість яких за три зимові місяці становить більше 50 днів, тому сніговий покрив нестійкий і малопотужний. Іноколи спостерігаються невеликі інверсії температури, коли у долині буває холодніше, ніж на гірських схилах.

Весна починається в другій - третій декаді березня і триває до середини травня, в горах – до першої декади червня. За її початок прийнято вважати перехід середніх добових температур через 0°C. У цей період переважають повітряні течії, пов'язані з Азорським антициклоном, посилюється вплив циклонів із Середземного моря. Збільшується також вплив теплих полярних континентальних повітряних мас і повторюваність вторгнень континентального тропічного повітря. Очевидно, що такий різноманітний вплив повітряних мас зумовлює часту зміну весняної погоди. Для ранньої весни властиві добові коливання температури (вдень вона може підвищуватись до +15 - (+18)°C, а вночі падати до -5, - 10°C). Такий нестійкий термічний режим властивий для березня. В окремі роки у цьому місяці абсолютний мінімум може сягати - 28 - (-31) °C; абсолютний максимум становить + 24 - (+28) °C. Максимальне підвищення температури протягом квітня становить +28 - (+32) °C, а травня + 30 - (+34) °C. Для весняних місяців характерні пізні приморозки. Останні приморозки припиняються в кінці дру-гої - на початку третьої декади квітня. Весняні приморозки особливо небезпечні у другій половині квітня, коли починають розпускатись бруньки. Ймовірність появи приморозків після 15 квітня на схилах і вершинах становить 60-70%, а в низовинах і нижніх частинах схилів від'ємні температури спостерігаються майже щорічно.

Літо починається з третьої декади травня, закінчується в другій декаді вересня. Літо триває близько 3.5-4.0 місяців. За початок літа прийнято вважати дату переходу середньої добової температури через 15°C. Умови атмосферної циркуляції складаються таким чином, що переважаючою повітряною масою є морське повітря помірних широт. Вторгнення континентального тропічного повітря зумовлює максимальні температури. Літо тут починається близько 10 травня (як і в районі Ялти) і закінчується близько 16 вересня, його тривалість 120-135 днів. Середні добові температури повітря 15-25°C, а максимальні 36-40°C. Для цього сезону характерна найбільша кількість опадів, дуже часті грози (20-25 днів). Відносна вологість 50-60%.

Осінь починається з другої-третьої декади вересня і триває до третьої декади листопада. За початок прийнято вважати перехід середньої добової температури нижче 15°C, за кінець перехід її через 0°C. Протягом осені відбувається заміна літньої циркуляції зимовою. Осінь починається у другій половині вересня і триває 80-90 днів. Початок її характеризується малохмарною погодою і відносно високою температурою. Середні добові температури становлять 20-15°C, а максимальні 29°C. Згодом хмарність зростає, знижується температура і збільшується кількість днів з тривалими опадами, туманами. У кінці жовтня починаються приморозки. На осінь припадає другий максимум опадів. За осінні місяці випадає від 180 мм на рівнинах до 300-320 мм опадів у горах. Нерідко восени для Закарпаття характерна тепла погода з дощами облогового характеру. Такі погодні умови зумовлені приходом теплих морських мас повітря зі Середземномор'я [9].

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	07/11-10-2019						Арк.
			Звіт про екологічну стратегічну оцінку						8
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

У горах протягом року випадає 1400 мм опадів, а у низовинній частині – 500-600, що зумовлює достатнє зволоження району. Влітку середня температура становить + 21°C, взимку – мінус 4°C. Вегетаційний період на низовині триває до 230, у передгір'ях – 210-230, у горах 90-210 днів.

Опади в районі випадають в достатній кількості. Максимальна кількість опадів зареєстрована – 1280 мм в 2001 році, найменше -785 мм в 2003 році. Річна норма опадів для гірської частини району складає 1500 - 1700мм. В теплу частину року (квітень-жовтень) випадає, в середньому, 641 мм, в холодну (листопад-березень) – 454 мм.

Зима. Сталий сніговий покрив в м. Тячів (місяць і більше) встановлюється, в середньому, в першій - другій декаді грудня, при теплих зимах - в другій-третій декаді січня. В цілому, Тячівський район багатосніжний, але враховуючи, що м. Тячів знаходиться на півдні району, треба відмітити, що для міста характерним є невелика тривалість снігового покриву, та невелика його товщина. По м. Тячів середня тривалість сталого снігового покриву становить 1.5 - 2.5 місяці. За зиму в районі м. Тячів може бути декілька відлиг (температура повітря вище 0° C) з дощами. Сніговий покрив, в основному, по м. Тячів, повністю сходить в кінці другої декади лютого, при сніжних зимах – в першій-другій декаді березня. Максимальна висота снігового покриву відмічена в м. Тячів – 60 - 70 см. Навіть в багатосніжну зиму 1998-1999 років, максимальна висота снігу в м. Тячів була 60-70 см, а в долинах гірських річок району с. Руська Мокра – 175 см, смт. Усть-Чорна – 165 см.

Найбільші снігопади спостерігаються в лютому місяці. Максимальні снігові навантаження по м. Тячів відмічені в 1999 році – 166 кг/м. куб. (за період спостережень 1948-2006 рр.).

Протягом року, в районі м. Тячів переважають вітри східного, північно-східного і західного напрямку. Середня річна швидкість вітру невелика - 1,3 м/с, дещо більша швидкість вітру в кінці весни і на початку літа. В літній період, при сильних грозах, в районі м. Тячів, відмічається, місцями, дуже сильний шквалистий вітер, швидкість якого може сягати до 20-25 м/с (буря). Швидкість вітру вище 25 м/с відмічається 1-2 рази в 5 років.

В м. Тячів, в середньому, в році буває 38 днів з туманом. Найбільш часто вони спостерігаються в січні-березні та в жовтні-грудні. Найбільша кількість днів з туманом протягом року – 55.

2.1.2. Особливості геологічної та геоморфологічної будови

Природні умови території розташування м. Тячів є типовими для Горган - одного з найкрупніших гірських масивів, геологічні відклади якого охоплюють діапазон часу від верхньої крейди (міоцену) до олігоцену (див. рис. 2).

Рис. 2 Геолого-морфологічне розташування

Інв. № ориг	Зам. інв. №								
	Підпис і дата								
									
Рис. 2 Геолого-морфологічне розташування									
07/11-10-2019									
Змін	Кільк.	Арк.	Нодок	Підп.	Дата	Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		Арк.	
								9	

2.1.2.1. Дочерветинні утворення та корисні копалини

[illegible]

Рис. 3 Геологічна карта дочетвертинних утворень

Рис. 4 Горизонтальний і вертикальний розріз дочетвертинних утворень

Згідно Карти аномального магнітного поля (рис. 5) на території міста Тячів спостерігаються так звані "нульові" показники із інтенсивністю у 20 нТл.

07/11-10-2019

Звіт про екологічну стратегічну оцінку
генерального плану міста Тячів Закарпатської області

Копіював

Згідно Схеми залишкових аномалій гравітаційного поля на території розташування міста Тячів та прилеглих до нього територій спостерігаються "нульові" показники із інтенсивністю у -1 мГал, що свідчить про низьку геоаномальність даної місцевості (див. рис. 6).

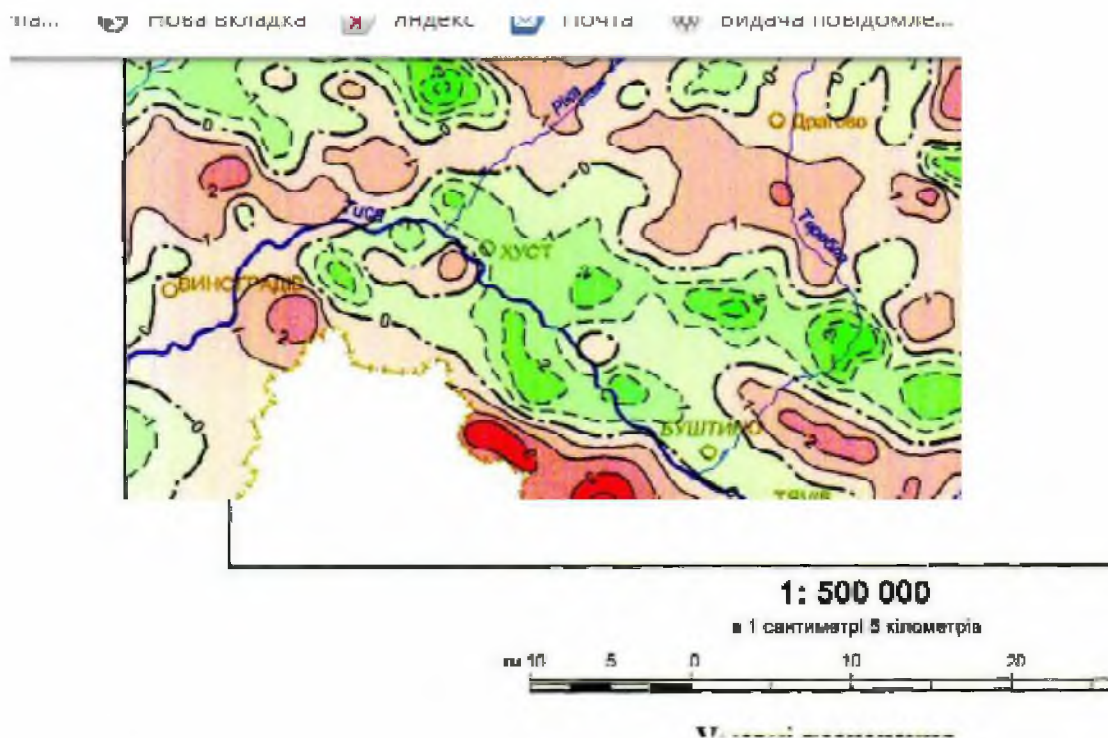

Рисунок 6. Схема залишкових аномалій гравітаційного поля

Район багатий на мінеральні та геотермальні води. Понад 60 мінеральних джерел Тячівщини містять до 20 життєво необхідних для здоров'я мікроелементів. Особливо багаті металами високігірні джерела Усть-Чорної, Руської Мокрої, Великої Угольки, Тарасівки. Є джерела з вмістом дефіцитного в Закарпатті фтору (Добрянське, Новоселиця) та йоду (Велика Уголька, Руська Мокра). Мінеральні води багаті на кремнієву кислоту. Це справжня аптека для профілактики та лікування цілої низки хвороб. У селі Велика Уголька є закрыта свердловина теплої мінеральної води, а в селі Теремля – свердловина з геотермальною водою.

На проектованій території відсутні потужні поклади корисних копалин, за винятком покладів - цеолітів і доломітів, які представлені у вигляді глини сірої, слюдистої, прошарків пісковиків, конгломератів, туфів кислого складу.

2.1.3. Атмосферне повітря

Контроль за якісним станом повітря у місті та Тячівському району зокрема здійснюється Державною екологічною інспекцією. Відділом інструментально-лабораторного контролю проводиться визначення якості промислових викидів та загального складу атмосферного повітря. Протягом останніх років відбулося незначне збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення.

Беручи до уваги загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, Тячівський район і місто Тячів зокрема відноситься до району із середньо забрудненим атмосферним повітрям.

У цілому аналіз стану атмосферного повітря у місті та прилеглих територіях відображено у таблиці 1.

Таблиця 1

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення 2016 році (т) *

	Обсяги викидів, т		Збільшення/ зменшення викидів у 2016 р у порівнянні з 2015 р., т	Обсяги викидів у 2016 р у порівнянні з 2015 р., т
	у 2015 р.	у 2016 р.		
Всього	3032,478	838,4	384,6	255,0
Ужгород	1014,85	131,0	47,4	165,2
Тячівський район і місто Тячів зокрема*	123,844	64,1	12,9	6,4

* Визначення викидів шкідливих речовин для міста Тячів окремо не проводилося, надається зведена інформація по Тячівському районі.

Обсяги викидів забруднюючих речовин у розрізі забруднюючих речовин наведені у табл. нижче.

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №							07/11-10-2019		Арк.
									Звіт про екологічну стратегічну оцінку		12
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	генерального плану міста Тячів Закарпатської області		

Таблиця 2

Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря, в тому числі діоксиду вуглецю (т) *

	Викиди, всього	з них							Крім того, викиди діоксиду вуглецю, тис.т
		оксид вуглецю	метан	оксид азоту	діоксид азоту	тверді частинк и	діоксид сірки	неметанових летких органічних сполук	
В межах області	49851,8	36509,3	154,3	40,0	6230,8	952,2	697,8	5262,9	699,8
Тячівський район	6262,8	4659,5	19,5	4,5	717,7	108,5	80,0	672,7	83,3

Основними забрудниками атмосферного повітря у місті та прилеглих територіях є підприємства деревообробної промисловості, які належать до V та IV класу небезпеки, і для яких передбачена санітарно-захисна зона у розмірі 50 і 100 м відповідно.

Серед підприємств, які здійснюють найбільші викиди в атмосферне повітря в м. Тячів (див. табл. нижче):

Таблиця 3

Зам. інв. №		№	Назва суб'єкта - господарювання					Потенційний вики, враховуючи діоксид вуглецю, т			
		1	Товариство з обмеженою відповідальністю "Шкала-Енерджі" (Цех по виробництву деревних гранул (пелет))					22302,41			
		2	Товариство з обмеженою відповідальністю "Колбе Тепло"					4224,33			
		3	Дочірнє підприємство "Ламелла"(Деревообробний цех)					2962,5			
		4	Фізична особа-підприємець Дирдиш Степан Степанович (сушарка барабанна в м. Тячів, вул. Матросова, 86)					407,37			
		5	Публічне акціонерне товариство "УКРТРАНСГАЗ" (ГРС Тячів)					395,92			
		6	Тячівський професійний ліцей Закарпатської області (майданчик № 2 котельні в м. Тячів, вул. Жовтнева, 10,32 та вул. Вайди, 3)					366,325			
Підпис і дата		7	ФІЗИЧНА ОСОБА - ПІДПРИЄМЕЦЬ ДОБРУНИК ТЕТЯНА ФЕДОРІВНА (деревообробка в м. Тячів, вул. Лазівська, 205 "а")					231,9842			
Інв. № ориг								07/11-10-2019			Арк.
								Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області			13
		Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата				

8	Фізична особа-підприємець Маріна Олена Іванівна (спортивно-дозвільний комплекс у м. Тячів, вул. Армійська, 114 "а")	204,682
9	Тячівський професійний ліцей Закарпатської області (майданчик № 1 смт Тересва, котельня по вул. Народна, 102)	198,758
10	Тячівське споживче товариство (котельня в м. Тячів, вул. Туряниці, 2)	97,44

Загальні зведені дані по Тячівському районі (включно з містом Тячів) та в розрізі районів Закарпатської області наведено у табл.4.

Таблица 4

метан	1,94	0,0	2,4	0,0
інші	1,32		1,85	
Крім того, діоксид вуглецю (млн т)	0,1	0,8	0,1	0,7

* Показник не передбачений планом державних статистичних спостережень

*Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне
стаціонарних джерел забруднення у регіоні по окремим насе
тис.т*

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Всього,	21,4	17,6	17,2	8,1	7,7	3,87
м.Ужгород	1,4	0,4	1,1	0,6	0,3	1,20
м.Берегово	0,6	0,5	0,5	0,1	0,1	0,00
м.Мукачево	1,6	1,5	0,6	0,5	0,5	0,24
м.Хуст	0,6	0,3	0,4	0,1	0,03	0,02
м.Чоп	0,3	0,1	0,3	0,1	0,1	0,03
Берегівський	0,6	0,5	0,5	0,1	0,2	0,01
Великобerezнянський	0,04	0,03	0,05	0,0	0,01	0,00
Виноградівський	3,2	2,8	2,2	0,7	1,4	0,03
Воловецький	1,1	0,5	0,7	0,2	0,1	0,25

Як видно з таблиці вище за останні 2014-2016 роки загальні викиди в повітря мають стабільну тенденцію до збільшення, що пояснюється збільшенням діяльності промислових та виробничих об'єктів району і поруч з цим не дотриманням вимог ГДВ забруднюючих речовин, відсутністю дієвої системи пило-газо очисного обладнання на об'єктах промисловості та комунального підприємства. Проте, враховуючи загальну ситуацію за з 2009 по 2016 рр. динаміка викидів має тенденцію до зменшення. Проте це явище має швидше економічне пояснення.

Зам. інв. №	Берегівський						0,6	0,5	0,5	0,1	0,2	0,01	
	Великобerezнянський						0,04	0,03	0,05	0,0	0,01	0,00	
	Виноградівський						3,2	2,8	2,2	0,7	1,4	0,03	
	Воловецький						11	05	07	02	01	0,25	
Підпис і дата	<p>Як видно з таблиці вище за останні 2014-2016 роки загальні викиди в повітря мають стабільну тенденцію до збільшення, що пояснюється збільшенням діяльності промислових та виробничих об'єктів району і поруч з цим не дотриманням вимог ГДВ забруднюючих речовин, відсутністю дієвої системи пило-газо очисного обладнання на об'єктах промисловості та комунального підприємства. Проте, враховуючи загальну ситуацію за з 2009 по 2016 рр. динаміка викидів має тенденцію до зменшення. Проте це явище має швидше економічне пояснення.</p>												
Інв. № ориг							07/11-10-2019						Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області						14
	Змін	Кільк.	Арк.	Недок	Підп.	Дата							

Показники забруднення повітря, включаючи стаціонарні та пересувні джерела забруднення наведені на рис. 7

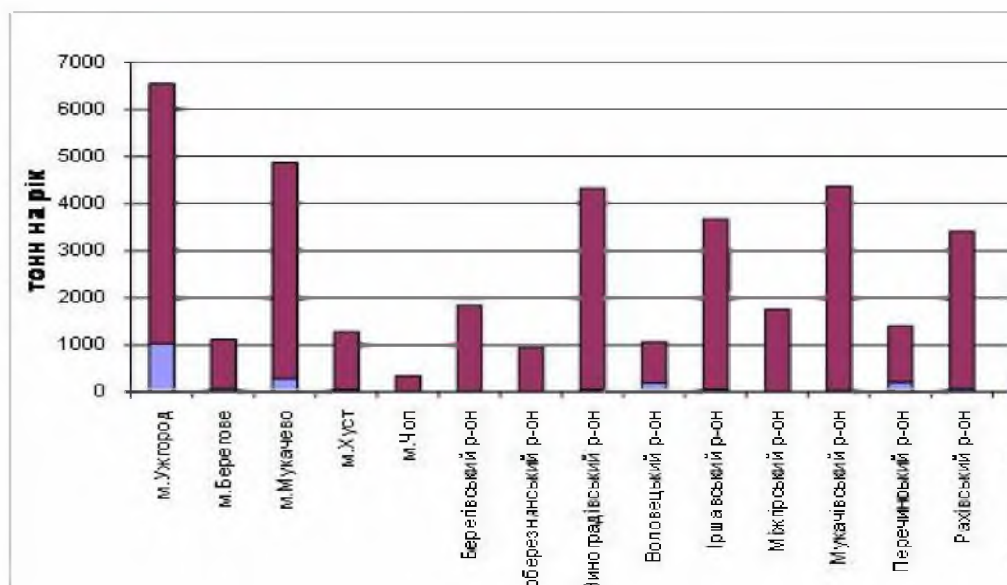

Рисунок 7. Показники викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря у розрізі районів Закарпатської області [6]

Проте основними джерелами забруднення повітря є автомобільний транспорт. Як видно з рис. 8, у Тячівському районі та місті Тячів включно частка викидів від пересувних джерел забруднення є однією з найбільших по області (такі високі показники забруднення спостерігаються в обласному центрі), і становить більше 98 % загального показника забруднення, у сумарному об'ємі 6262,8 т викидів.

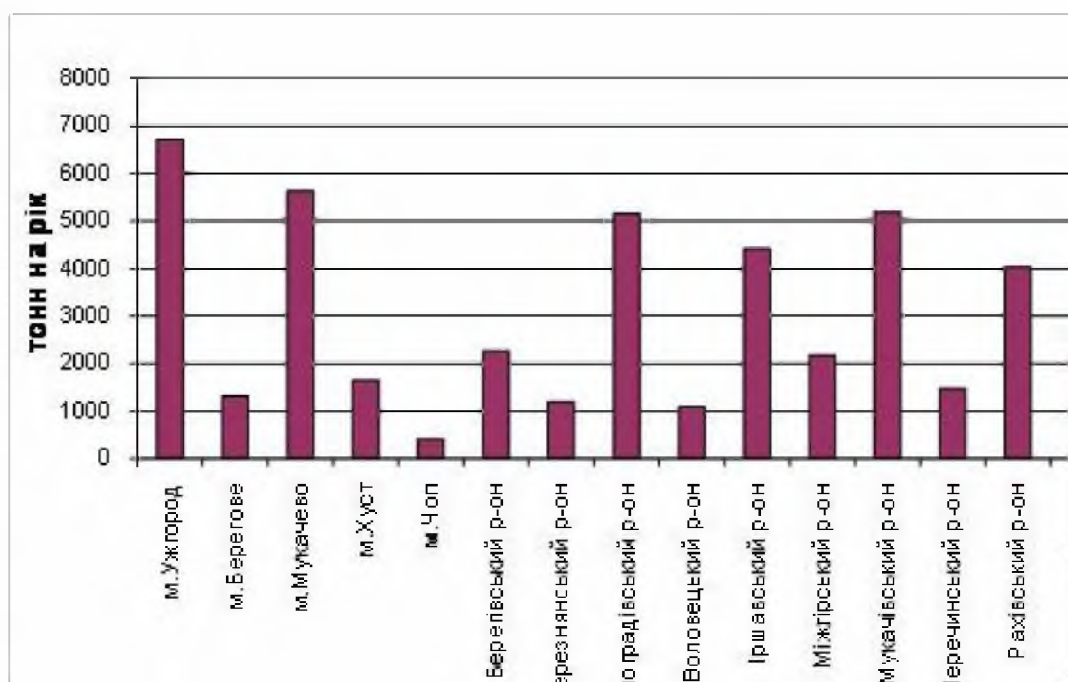

Рисунок 8. Показники викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря автотранспортом в проектованій території (у розрізі районів Закарпатської області) [6].

07/11-10-2019

Звіт про екологічну стратегічну оцінку
генерального плану міста Тячів Закарпатської області

Копіював

Арк.

15

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №
Змін	Кільк.	Арк.
№ док	Підп.	Дата

Показники викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря всіма видами транспорту за 2014-2015 рр. [5.1] наведені у табл. ОНПС-1.5. Показники викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел за 2016 р. відсутні, як такі, що не передбачено планом державних статистичних спостережень.

Таблиця 5

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення (+) Зменшення (-) викидів у 2015 році проти 2014 року, т	Обсяги викидів у 2015 році до 2014 року, %	Розподіл обсягів викидів у 2015 році, %
	У 2015 році	У 2014 році			
м. Тячів та Тячівський район в цілому	6262,8	7093,9	-831,0	88,3	12,7

Не зважаючи на доволі високі сумарні показники забруднення повітря від стаціонарних та пересувних джерел проєктована територія належить у цілому до територій з найменшим відносним повітряним забрудненням. Це підтверджує статистичне порівняння обсягів викидів по усій території Закарпатської області, і відображено на рис. ОНПС-1.3.

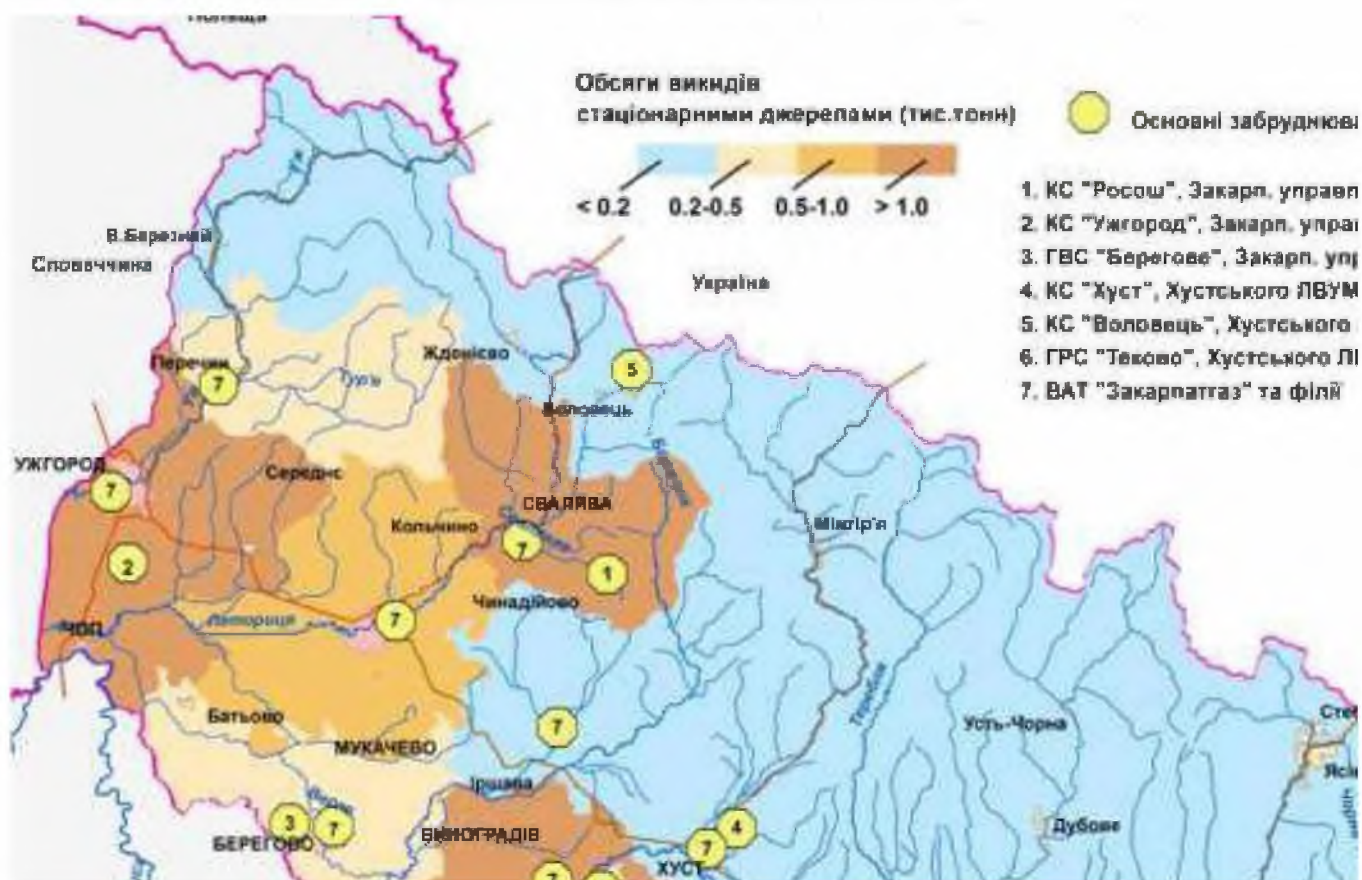

Рисунок 9. Основні забруднювачі атмосферного повітря у Закарпатській області

Згідно даних «Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища за 2016 рік» за рахунок того, що гірські території характеризуються не рівномірною щільністю заселення та урбанізації, що видно з рис. ОНПС-1.3, місто Тячів не отримує техногенного

Зам. інв. №						
-------------	--	--	--	--	--	--

навантаження з прилеглих територій і в свою чергу “розсіює” локальне атмосферне забруднення на прилеглі, менш забруднені території.

На території міста розташовані нафтобази (III категорії), які окрім забруднення атмосферного повітря є об'єктами підвищеної пожежо- та вибухонебезпеки. Всього на території міста знаходяться ще ряд підприємств, які належать до ряду пожежо-вибухонебезпечних і забруднюючих повітря (див. таблицю нижче).

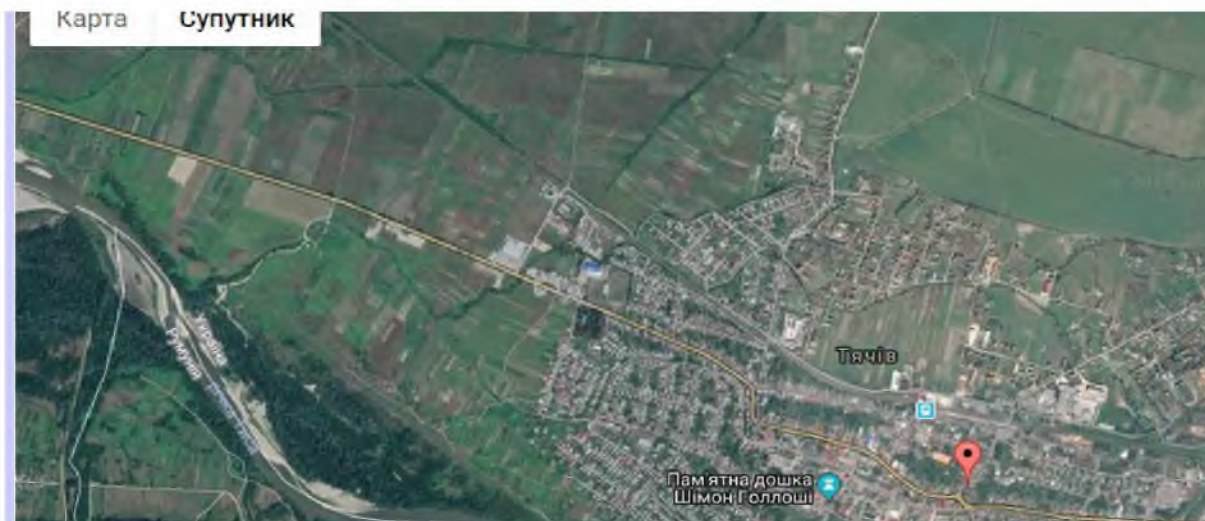
Таблиця 6

Об'єкти підвищеної вибухо-, пожежонебезпеки м. Тячів

№ п/п	Назва підприємства (експлікаційний номер)	Вид небезпеки	Розташування
1	Склад нафтопродуктів III категорії (5.22)	Вибухо-пожежна	???
2	Склад нафтопродуктів III категорії (4.12)	Вибухо-пожежна	вул. Лазівська
3	АГЗС (5.20)	Вибухо-пожежна, забруднення повітря	вул. Леонтовича, вул. Промислова, Південно-західна околиця міста
4	Котельня (5.8)	Вибухо-пожежна, забруднення повітря	Вул. Промислова
5	Газокомпресорна станція (5.6)	Вибухо-пожежна	Північна околиця міста
6	Газорозподільча станція (5.5)	Вибухо-пожежна	Північна околиця міста

2.1.4. Водний басейн

Водне середовище міста представлене річкою Тиса та невеликими озерами (див. рис. нижче). На проєктований період передбачено створення штучної водойми у ПУ-10, яке у сукупності із спортмайданчиком формує цілісну відпочинкову зону.

Зам. інв. №	
Підпис і дата	
Інв. № ориг	

						07/11-10-2019	Арк.
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області	17
Змін	Кільк.	Арк.	Нодок	Підп.	Дата		

Рисунок 10.. Розташування міста у контексті річки Тиси

Водність річкової мережі істотно змінюється протягом року. Характерною особливістю внутрішньо річкового розподілу стоку є наявність паводків на річках протягом більшої частини року, нестійкої літньо-осінньої та зимової межені та нечітко вираженого весняного водопілля, сформованого талими і дощовими водами.

Весь теплий період року характеризується частим випаданням зливових опадів, внаслідок чого на річках району щорічно утворюються дощові паводки. У середньому за рік спостерігається 8-10 паводків, в тому числі 1-4 з виходом на заплаву. Інтенсивна водовіддача водозборів при випаданні зливових опадів, а також значна пересіченість місцевості з великими похилами сприяють формуванню паводків з крутими підйомами та спадами рівнів води. Тому тривалість стояння високих рівнів незначна і не перевищує, як правило, 4 - 8 діб.

Осінь і зимова межені нетривалі та нестійкі внаслідок випадання дощів в осінній сезон і відлиг зимою. Зимова межень найбільш чітко проявляється в період зі стійкою від'ємною температурою повітря. Вона рідко триває два місяці.

При відлигах зимовий стік істотно збільшується внаслідок талих вод, перериваючи меженний період. Тому у формуванні весняного водопілля бере участь тільки частина снігозапасів. Разом з тим у гірських умовах сніготанення відбувається не одночасно по всьому водозбору, а підпорядковане висотній зональності. Все це призводить до зменшення максимальних витрат води й утворення складного гідрографу стоку з багатьма піками. Як наслідок у переважній більшості років максимальні витрати води весняного водопілля уступають максимумам дощових паводків, викликаних інтенсивними зливами.

Процеси льодоутворення (шуга, льодохід) в основному починаються в грудні. Часто вони тривають один-півтори місяці, а у нестійкі зими – протягом всього зимового періоду. Льодостав встановлюється наприкінці грудня, але буває не щорічно. Середня тривалість льодоставу – 1-2 місяці. У теплі зими бувають неодноразові скресання та очищення річок від криги.

Руслові процеси річок району з гірським режимом в основному зв'язані з глибинною ерозією, а ділянки річок з передгірно-рівнинним – характеризуються утворенням наносів, що є причиною нестійкості русла, його частоті деформації, розгалуження тощо.

Загальна довжина Тиси становить 966 кілометрів, з них 201 кілометр проходить по землях України в Закарпатті. Площа водозбірної басейну 157,1 тисяч км² (Румунія -46%, Угорщина – 30%). Середня витрата води 810 м³/сек.

Гірська Тиса тримає своє русло між двох гірських хребтів, суцільно вкритими лісами. Іноді гірський схил плавно підходить до води, утворюючи, таким чином, берег річки. Гірська Тиса відрізняється досить жвавим перебігом (до 3 м/с), що дуже ускладнює перехід річки вброд навіть в місцях мілководдя.

Після с. Великий Бичків Тиса повертає своє русло на північний захід, і її долина помітно розширюється до 9 кілометрів. Протікаючи вздовж гірських хребтів, вона створює велику заплаву з м'яких пухких відкладень. Уздовж берегової лінії зустрічаються луки, чагарники і гаї листяних дерев. Русло річки різко петляє, розступається до 50 метрів, рідко до 100 метрів. У місцях, де русло ділиться на рукави з невеликими острівцями, ширина річки сягає 1 кілометра. Швидкість течії може знижуватися до 1-1,5 м/с, при цьому глибина Тиси 1-4 метра.

Минаючи м. Хуст, Тиса знову проходить по гірських схилах. Її долина в цих місцях не перевищує 1 км в ширину. Береги знову набувають стрімкий, зарослий лісами, вид. Як тільки річка потрапляє на Закарпатську низовину в районі села Виноградове, русло сильно звивається, звужується до 90-130 м. Суглинний заплава з торф'яними і піщаними прошарками розширюється до 25 км. Швидкість річки знижується до 0,5 м / с.

Водний обмін визначається кількістю опадів протягом року. Весняна повінь починається в середині березня і закінчується, коли на гірських вершинах розтане сніговий покрив (як правило,

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №							07/11-10-2019		Арк.
									Звіт про екологічну стратегічну оцінку		18
									генерального плану міста Тячів Закарпатської області		
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата			

до початку травня). Максимум рівня води фіксується в літній та осінній періоди сильних дощів, мінімум – взимку і з серпня по жовтень.

Встановлено, що гірські ділянки річки зі значною швидкості водного потоку не замерзають. У більш низьких ділянках може утворитися тонкий льодовий настил, а взимку на рівнинах крижаний покрив може бути до 0,5 метра і тримається до весни. Тиса вливає свої води в Дунай на землях Сербії. Сама ж приймає в своє русло безліч дрібних річок.

У водах річки Тиса водиться велика кількість риби. В районі витоку водяться: форель, минь, харіус, голянь, ялець, не часто ловиться дунайський лосось. У середній частині Тиси найбільш часто трапляються рибалкам: головень, піскар, вусань, рибець і чехоня. Пониззя багате щукою, пліткою, минем, сомом, ершом, ловиться також чехонь, судак, йорж, окунь і багато інших видів риби.

На всій довжині річки Тиси розташовуються міста трьох держав: українські – Хуст, Рахів, Тячів, Чоп; в Румунії – Сігету-Мармаціей; в Угорщині – Домбрад, Сегед, Токай, Сольнок.

Управління водним господарством річкової мережі Тиси (і її приток) знаходиться у підпорядкуванні 16 водо-господарських служб, що видно на рисунку нижче.

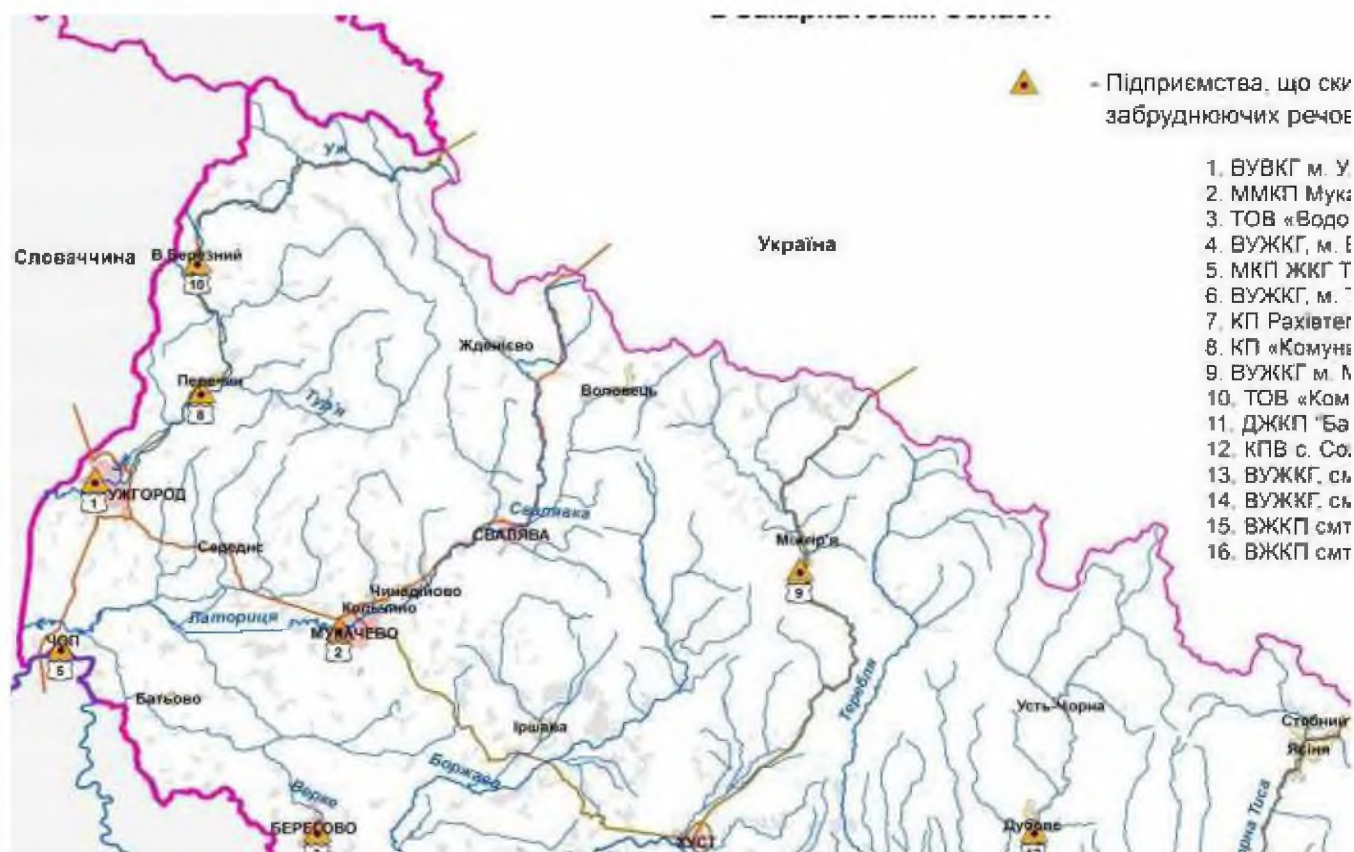

Рисунок 11.. Управління водним басейном річки Тиса

Оцінка якості поверхневих вод річки Тиса проведена згідно стандартів Водної рамкової директиви ЄС та Міжнародної комісії із захисту річки Дунай (МКЗРД) [11-14, 15] згідно яких прийнято класифікувати екологічний стан поверхневих вод наступним чином:

"відмінний" – I-ий клас якості;

"добрий стан" – II-ий клас якості;

"задовільний стан" – III-ій клас якості;

"поганий стан" – IV-ий клас якості;

"дуже поганий стан" – V-ий клас якості

Зам. інв. №						
Підпис і дата						
Інв. № ориг						
						07/11-10-2019
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області
						Арк. 19
						Копіював

Класифікація якості води річка Тиса за загальними фізико-хімічними показниками у створім. Тячів, Держкордон Україна-Румунія [16]

Рік	Клас якості
2006	II
2007	II
2008	III
2009	II
2010	III
2011	II
2012	II
2013	I
2014	II
2015	II
2016	II

Динаміка *фізичних показників* поверхневих вод річки Тиси свідчить, що стан вод характеризується як “добрий”, за винятком 2008 року, коли стан вод характеризувався як “задовільний”, а у 2013 році - як “відмінний”.

Якість води у річці Тиса у створі м. Тячів, Держкордон Україна-Румунія [16]

Копіював

2008	2,75	301,18	0,25	0,0029	0,0041	0,024
2009	2,79	244,42	0,23	0,0056	0,0113	0,017
2010	3,02	198,75	0,36	0,005	0,0087	0,014
2011	3,16	158,67	0,20	0,005	0,0052	0,019
2012	2,95	185,50	0,18	0,0021	0,0045	0,023
2013	2,96	203,08	0,23	0,0024	0,0034	0,019
2014	2,58	181,88	0,21	0,0023	0,0029	0,021
2015	2,23	182,08	0,17	0,0044	0,0022	0,017
2016	2,74	177,23	0,20	0,002	0,0023	0,018

Розглянуті у табл. вище середньорічні значення фізико-хімічних показників свідчать про нестабільну динаміку усіх показників протягом 10-річного періоду.

Біохімічне споживання кисню (далі БСК), яке визначається протягом 5 діб при нормальних умовах, і характеризує процес окиснювання ~70% легко окиснюваних органічних речовин. Науково встановлено, що чим більше у воді міститься органічних речовин, тим більше потрібно кисню для їх окиснення, тобто тим вище показник БСК. Згідно вище вказаної табл., показник біохімічного споживання кисню має досить широкий спектр коливання. Більшість дослідників включають до переліку основних джерел надходження біогенних речовин (сполук азоту і фосфору) у річкові води комунальне господарство, промисловість, сільське господарство, тваринництво, землеробство, атмосферні опади. Так як обрана територія дослідження не виділяється високими показниками виробництва в народногосподарському комплексі, то відповідно і забруднення окремими біогенними речовинами є незначним.

Розчинені у воді солі зазвичай називають мінералізацією води (сухий залишок), яка є кількісною характеристикою розчинених у воді мінеральних речовин. Причинами коливання показників наведених у табл. можуть бути природні фактори (осадові породи, мінерали). Так як перевищення норм не зафіксовано, тому про вплив виробничих стічних вод на мінералізацію поверхневих вод говорити не варто.

Коливальні значення вмісту основних хімічних елементів (залізо, свинець, мідь, цинк) спостерігаються як у часовому динамічному розрізі, так і вздовж по течії.

Залізо і марганець у природних водах містяться у формах, що залежать від кислотно-лужної рівноваги та окисно-відновного потенціалу. Екологічним оптимумом для заліза є 0,3 мг/дм³. Відносно зменшення вмісту заліза у поверхневих водах річки Тиса можна пояснити збільшенням об'єму стоку вниз за течією за рахунок приток. За вмістом заліза загального поверхневі води р. Тиса відносяться до III-го класу якості згідно класифікації МКЗРД.

Як бачимо вміст свинцю у водах річки Тиса відповідає III-му класу якості. Для з'ясування джерела забруднення вод доцільно проводити моніторинг з акцентом на румунську притоку Вішеу.

Кількість міді у водах Тиси значно перевищує нормативне значення (ГДК міді у воді водойм санітарно-побутового водокористування становить 0,1 мг/дм³ (лімітуюча ознака шкідливості – загально-санітарна), у воді рибогосподарських водойм - 0,001 мг/дм³). Основним джерелом надходження міді у природні води можуть бути стічні води підприємств хімічної промисловості, шахтні води, альдегідні реагенти, що використовуються для знищення водоростей. Мідь може з'являтися в результаті корозії мідних трубопроводів й інших споруд системи водопостачання.

Інв. № ориг	Підпис і дата						Зам. інв. №		
	Як бачимо вміст свинцю у водах річки Тиса відповідає III-му класу якості. Для з'ясування джерела забруднення вод доцільно проводити моніторинг з акцентом на румунську притоку Вішеу.								
	Кількість міді у водах Тиси значно перевищує нормативне значення (ГДК міді у воді водойм санітарно-побутового водокористування становить 0,1 мг/дм3 (лімітуюча ознака шкідливості – загально-санітарна), у воді рибогосподарських водойм - 0,001 мг/дм3). Основним джерелом надходження міді у природні води можуть бути стічні води підприємств хімічної промисловості, шахтні води, альдегідні реагенти, що використовуються для знищення водоростей. Мідь може з'являтися в результаті корозії мідних трубопроводів й інших споруд системи водопостачання.								
							07/11-10-2019		Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		21
	Змін	Кільк.	Арк.	Недок	Підп.	Дата			

Цинк потрапляє в річки із стоками підприємств з виробництва пергаментного паперу, мінеральних фарб, штучного волокна. В межах досліджуваної ділянки річки Тиса відчувається вплив (фактичний або залишковий). Проте потрібно продовжити гідрохімічні дослідження, щоб виявити причини досягнення III-го класу якості вод після впадіння річки Вішеу та в межах м. Тячів.

Незважаючи на відносно сприятливий екологічний стан річки згідно вище описаних якісних показників, офіційні джерела Басейнового управління р. Тиси [18] та огляд міських КОС свідчать про неефективність та застарілість міської очисної системи. Міські каналізаційні очисні споруди представлені колекторною системою, не здійснюються вторинне біологічне очищення, механічна очистка відсутня, в результаті чого стічні води не очищуються. Очисні споруди зазнали руйнування паводками і не були відновлені.

Тиса як гірська річка у певні періоди і роки неодноразово була причиною затоплень, паводкових явищ. У даному проєкті враховане потенційно можливе виникнення подібних явищ і процесів та передбачено спорудження інженерно-технічних споруд, проведення фітомеліоративних заходів і ін.

2.1.5. Ґрунти

Ґрунти Тячівського району сформувались в умовах помірного клімату з достатнім зволоженням, тому переважають різновиди бурі гірсько-лісові, лучно-лісові. В річкових долинах і пониззях вони утворилися як на давніх, так і на сучасних річкових відкладах. У межах гірської частини території району чітко відслідковується вертикальна диференціація ґрунтів та рослинного покриву, яка тісно пов'язана з ярусністю рельєфу території. В межах річкових басейнів смуга бурих гірсько-лісових ґрунтів під буковими лісами в західній гірській частині оконтурює висоти від 300 до 1681 м нрм.

Розподіл ґрунтів району наступний: гірсько-лугові (3%); гірсько-підзолисті (4%); бурі гірсько-лісові ґрунти (93%), в свою чергу розділені на підтипи: темно-бурі (80%); світло-бурі (5%); дерново-буроземні (1%). Характерним є наявність великої кількості кам'янистих розсипів на гірських схилах.

Територія міста в південному напрямку омивається річкою Тисою, у східному напрямку - річкою Тячівцею, які (річки) впливають на гідрологічний режим прилеглих до водойм ґрунтів. На цих територіях спостерігається заболоченість, надмірна зволоженість ґрунтів, неоднорідність рельєфу, в окремі періоди затоплення. Дані явища слід врахувати при освоєнні територій та розробленні інженерно-технічних заходів охорони навколишнього середовища, озелененні територій та ін.

Інформація щодо джерел хімічного забруднення ґрунтів відсутня. Немає локальних (аномальних) забруднень.

Потенційно-можливими джерелами біологічного та хімічного забруднення виступають: міський полігон твердих побутових відходів, міські кладовища, металобаза (Тячівська філія ТОВ "ДНПРОВТОРСНАБ") та промислові об'єкти.

На території м. Тячів роздільна система збирання твердих побутових відходів не впроваджена. Також відсутні підприємства, що здійснюють збір та заготівлю відходів.

Вивезення та складування твердих побутових відходів (ТПВ) здійснюється ТОВ "Екосіті" на міське сміттєзвалище, яке розташоване за межами міста в урочищі "Баршоньпоток" [11-а, 11], що знаходиться на північно-східній околиці міста на відстані 4,0 км. Навколо полігону встановлена санітарно-захисна зона визначеного (відповідно до СанПіН "Планування та забудова населених місць") розміру - 500 м.

Для обслуговування сміттєзвалища використовуються земельні ділянки площею 4,000 га та 2,4539 га. Згідно [11] земельна ділянка не підтоплюється, ґрунтові води залягають на глибину

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	<p>Потенційно-можливими джерелами біологічного та хімічного забруднення виступають: міський полігон твердих побутових відходів, міські кладовища, металобаз (Тячівська філія ТОВ "ДНПРОВТОРСНАБ") та промислові об'єкти.</p> <p>На території м. Тячів роздільна система збирання твердих побутових відходів не впроваджена. Також відсутні підприємства, що здійснюють збір та заготівлю відходів.</p> <p>Вивезення та складування твердих побутових відходів (ТПВ) здійснюється ТОВ "Екосіті" на міське сміттєзвалище, яке розташоване за межами міста в урочищі "Баршоньпоток" [11-а, 11], що знаходиться на північно-східній околиці міста на відстані 4,0 км. Навколо полігону встановлена санітарно-захисна зона визначеного (відповідно до СанПіН "Планування та забудова населених місць") розміру - 500 м.</p> <p>Для обслуговування сміттєзвалище використовуються земельні ділянки площею 4,000 га та 2,4539 га. Згідно [11] земельна ділянка не підтоплюється, ґрунтові води залягають на глибину</p>						
			07/11-10-2019						Арк.
			Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області						22
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

* Джерело офіційне - “Публічна кадастрова карта України” [17]

Міський полігон відкрито у 1995 р. на місці старого звалища з розрахунковим терміном експлуатації у 29 років. Згідно [11] за попередній (2014 р згідно паспорту) рік накопичено 8182,8 тонн, що в підсумку за попередні роки становить 11 000 тонн.

Відходи, код 7720.3.1.01, видалені на полігоні, відносяться до помірно небезпечних (згідно категорій екологічної безпеки), найменуються як “відходи діяльності установ, громадського харчування, технічного обслуговування та ремонту устаткування, приладів та виробів інших, відходи комунальні та аналогічні неспецифічні”. Фізичний стан відходів визначено як твердий, сумішевий. У складі відходів визначено небезпечні складники (потенційні забруднювачі) - залізо та його сполуки і мідь та її сполуки. Серед газових виділень виявлені: незначні кількості CH_4 , CO_2 та CO .

Згідно з техніко-технологічної характеристики полігон належить до відкритих поверхневих, насипне. Донний ізоляційний екран екран представлений глинистим шаром, бортові ізоляційні екрани - глинисті. По периметру наявне обвалування. Дренажні канали забетоновані. Полігон не містить сховищ та окремо збудованих ємностей. На МПП спостерігається стік у період атмосферних опадів, що пояснюється відсутністю збору і відведення поверхневого стоку.

Згідно [11] не здійснюється моніторинг якості підземних вод, викидів в атмосферне повітря та забрудненням ґрунтів. Міською санітарно-епідеміологічною службою надано стислі відомості про забруднення навколишнього природного середовища у районі МВВ згідно зміни №6 від 03.06.2015 р., що наведено нижче.

[illegible]

Відомості про забруднення поверхневих вод у районі MBV згідно даних Тячівської районної СЕС [11]

Показник	Поверхневі води		
	Нормативне значення, (ГДК для рибогосподарського призначення) мг/дмЗ	Фактичне значення, мг/дмЗ	Перевищення
Мінералізація (сухий залишок)	1000,00	95,50	-
БСК5	6,00	4,00	-
Сульфати	100,00	12,50	-
Хлориди	300,00	12,50	-
СПАР	0,50	0,02	-
Цинк	1,00	< 0,1	-
Свинець	0,10	< 0,01	-

Відомості про забруднення ґрунтів згідно з аналітичними дослідженнями РайСЕС наведені нижче.

Таблиця 10.

Відомості про забруднення ґрунтів у районі MBV згідно даних Тячівської районної СЕС [11]

Показник	Ґрунти		
	Нормативне значення, мг/кг	Фактичне значення, мг/кг	Перевищення
Азот загальний	не нормується	9,2	-
Нітрати	130,00	22,75	-
Свинець	32,00	10,50	-

Масштаби і дислокація забруднення ґрунтів прилеглих до полігону ТПВ не визначалися (не надавалися).

Тячівською районною санітарно-епідеміологічною службою проведені аналітичні дослідження стану атмосферного повітря у місці розміщення відходів. Дані наведені у табл. 11.

Зам. інв. №		<div>07/11-10-2019</div> <div>Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області</div>						Арк.
Підпис і дата								24
Інв. № ориг								
Змін	Кільк.	Арк.	№ док.	Підп.	Дата			

Таблиця 11

Відомості про забруднення атмосферного повітря у районі МВВ згідно даних Тячівської районної СЕС [11]

Показник	Атмосферне повітря		
	Нормативне значення, мг/кг	Фактичне значення, мг/кг	Перевищення
Пил неорганічний	0,50	0,33	-
Діоксид азоту	0,085	0,06	-
Ангідрид сірчистий	0,5	0,32	-

Згідно [11] на МВВ використовується наступна технологія видалення відходів: пошарове складування з глинистими прошарками з наступним ущільненням відходів. Знешкодження відходів та їх сортування не здійснюється. Під'їзні шляхи до МВВ представлені твердим покриттям.

Навколо полігону встановлена СЗЗ шириною 500 м. Санітарно-захисна смуга не витримується.

Тячівською міською радою ведуться переговори стосовно будівництва заводу із сортування та механічної переробки твердих побутових відходів у м. Тячів, урочище „Боршоньпоток”.

Згідно із поданими деклараціями про відходи одними з найбільших утворювачів промислових відходів на території району є ТОВ „Євро Ліс” (м. Тячів, вул. Промислова, 6 А), яке утворює близько 100 тонн/рік деревинних відходів що утилізуються даним підприємством та ТОВ „МІМ”, яке утворює понад 800 тонн/рік деревинних відходів з наступною їх передачею на утилізацію ТОВ „Шкала- Енерджі” (м. Тячів, вул. Лазівська, 52).

Ще одним потенційно-можливими джерелом забруднення ґрунтів є залізничний та автомобільний транспорт, який рухається автошляхом Н 09 — автомобільний шлях регіонального значення в, проходить територією Івано-Франківської, Івано-Франківської та Львівської областей через Хуст, Тячів, Рахів, Ясіня, Яблуницький перевал, Яремче, Надвірну, Івано-Франківськ, Галич, Бурштин, Рогатин, Бібрку, і закінчується у Львові.

Для міста не розроблена «Схему санітарного очищення», згідно якої здійснюється вивіз ТПВ та рідких нечистот. У місті немає стихійних сміттєзвалищ як таких, відсутня інформація щодо наявності засмічених земельних ділянок та інших пов'язаних з цим проблем.

Проектом передбачено проектування сміттєпереробного заводу поблизу існуючого полігону.

2.1.6. Зелені насадження (ліси)

Згідно схеми геоботанічного територія міста Тячів належить до округу дубових лісів з дуба звичайного (див. рис. 13).

Зам. інв. №	
Підпис і дата	
Інв. № ориг	

							07/11-10-2019	Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку	25
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата		генерального плану міста Тячів Закарпатської області	

Копіював

Виходячи з існуючого поділу лісів на категорії захисності, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені наступні господарські частини:

- ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з обмеженим режимом користування (заказники);
- захисні ліси з особливим режимом користування в горах (протиерозійні ліси);
- захисні ліси з обмеженим режимом користування (ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ);
- експлуатаційні ліси.

На проектованій території знаходяться лісові угіддя, які належать до захисних лісів з обмеженим режимом користування та невелика частка експлуатаційних лісів. Більшу частину складають міські насадження загального та обмеженого користування.

Мікрокліматичні умови лісових угідь. Тривалість вегетаційного періоду 190 днів. Пізні весняні заморозки можливі до 25 квітня, а ранні – з 7 жовтня. Середньорічна кількість опадів 1072 мм. Середня глибина промерзання лісового ґрунту 50 см. Постійний сніговий покрив встановлюється з 25 листопада. Сніг тане у лісі до 5 квітня.

Переважаючі типи ґрунтів під лісонасадженнями: бурі гірсько-лісові ґрунти.

На території лісництва відсутні землі, що передані в тимчасове довгострокове користування.

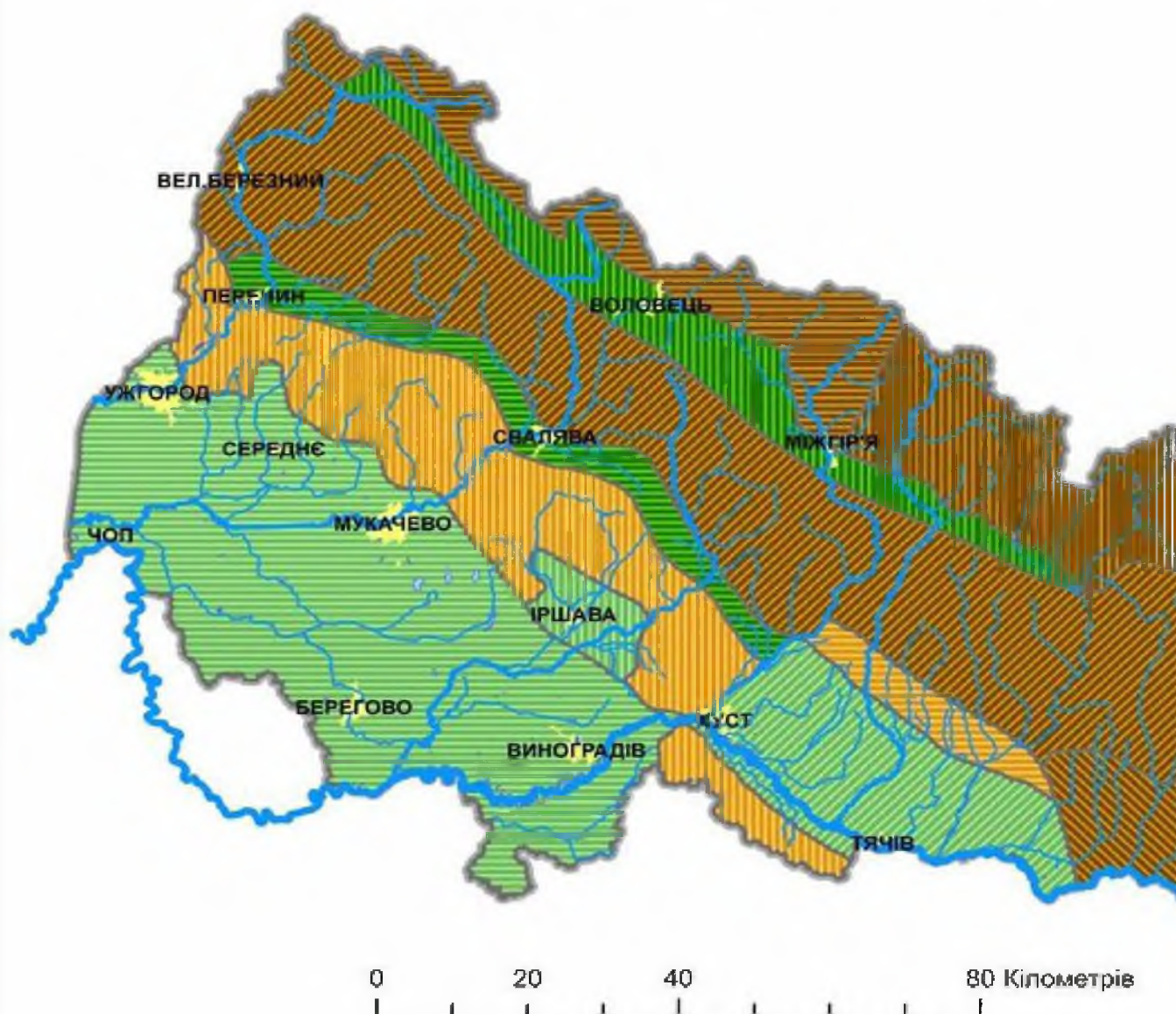
Санітарний стан лісових угідь в даний час вважається задовільним.

В залежності від появи і розвитку шкідників та хвороб лісу, зміни санітарного стану насаджень, обсяги лісозахисних заходів повинні уточнюватись та корегуватись.

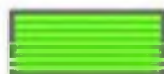

На лісових угіддях держлісгоспом планується випас худоби, збирання грибів, ягід та березового соку.

Інв. № ориг	Підпис і дата					Зам. інв. №	
						07/11-10-2019	
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області	
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата		
						Арк.	
						27	

СХЕМА ПРИРОДНИХ ЛАНДШАФТІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Рівнинні ландшафти

- Чоп-Мукачівська низовина
- Іршавська улоговина
- Солотвинська улоговина

Низькогірні ландшафти

- Стримчаков
- Вулканічний

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №

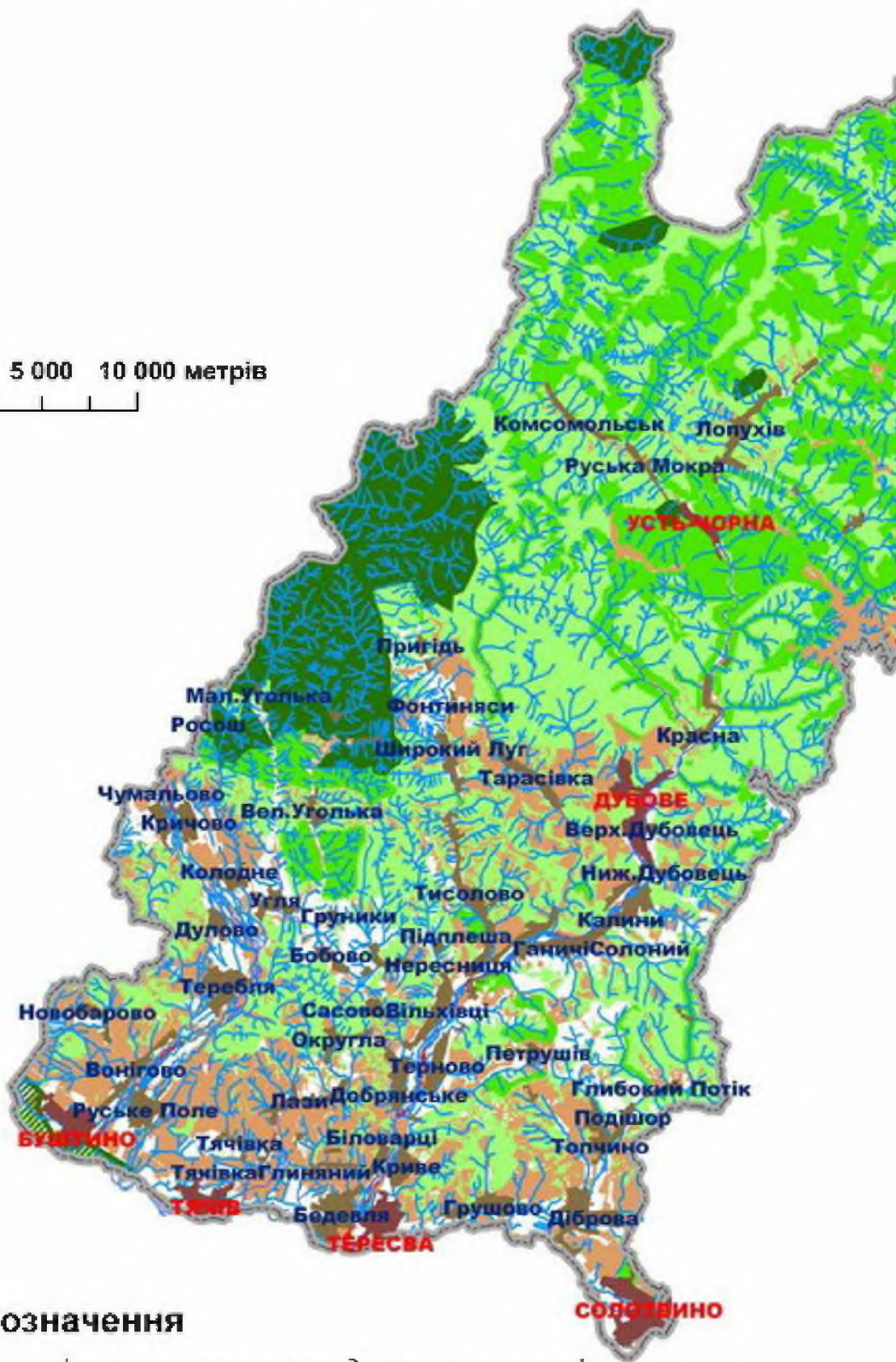
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата

07/11-10-2019

Звіт про екологічну стратегічну оцінку
генерального плану міста Тячів Закарпатської області

Арк.

28

Ступінь якості структурних складових екомережі:

Висока: 1

Звіт про екологічну стратегічну оцінку
генерального плану міста Тячів Закарпатської області

29

Копіював

Копіював

Таблиця 12

Вікова структура населення м. Тячів

№ п/п	Вікові групи населення	Існуючий стан (на 1.01.2016р.)		На кінець розрахункового періоду (2036 р.)	
		Населення (осіб)	% %	Населення (осіб)	% %
1	2	3	4	5	6
1.	Діти до 16 років, в тому числі:	2071	22,9	3480	23,2
	0-1 рік	172	1,9	270	1,8
	1 рік	154	1,7	240	1,6
	2 роки	135	1,5	255	1,7
	3-5 роки	453	5,0	735	4,9
	6 років	135	1,5	240	1,6
	7-14 років	823	9,1	1395	9,3
	15 років	108	1,2	180	1,2
	16 років	91	1,0	165	1,1
2.	Населення працездатного віку	5452	60,3	9105	60,7
	- чоловіки (16-59 років)	2812	31,1	4710	31,4
	- жінки (16-54 роки)	2640	29,2	4395	29,3
	вт.ч. 17 років	81	0,9	150	1,0
3.	Населення старше працездатного віку	1519	16,8	2415	16,1
	- чоловіки 60 років і старші	561	6,2	915	6,1
	- жінки 55 років і старші	958	10,6	1500	10,0
	Все населення	9043	100,0	15 000	100,0

Інв. № ориг							Підпис і дата		Зам. інв. №	
							07/11-10-2019			Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області			31
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата					

07/11-10-2019

Звіт про екологічну стратегічну оцінку
генерального плану міста Тячів Закарпатської області

Копіював

РОЗДІЛ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та його здоров'я, які ймовірно зазнають впливу

Проект внесення змін до генерального плану м. Тячів розробляється на підставі аналізу існуючого стану території з урахуванням природно-кліматичних умов, існуючого рельєфу території, особливостей забудови та іншого використання в межах міста та прилеглої території, із визначенням містобудівних обмежень, що діють в існуючих межах території населеного пункту та на тих територіях, що пропонується ввести в межі населеного пункту при дотриманні планувальної організації та функціонального призначення існуючої території із пропозиціями щодо планувальної реорганізації об'єктів і території.

За пропозиціями Проекту внесення змін до генерального в проектні межі території міста пропонується ввести території діючих підприємств.

Таблиця

Діючі підприємства, території яких пропонується ввести в проектні межі території міста без зміни виду діяльності та потужностей

№ за ГП	Найменування об'єкта	Вид діяльності підприємства	СЗЗ (м)	Посилання на нормативний документ
Комунальні підприємства, будівельні та транспортні організації, складські території, інші				
5.4	Сміттєзвалище (на проектний період його територія передбачена під будівництво сміттєпереробного підприємства)	Об'єкт поводження з твердими побутовими відходами	300	ДСП 173-96
5.12	Лісопильня	Підприємство з деревообробки	100	ДСП 173-96
5.21	Фермерське господарство		-«»-	-«»-
5.5	Газорозподільча станція	Розподіл газу.	-«»-	-«»-
5.6	Газокомпресорна станція			
5.16	СТО вул. Леонтовича	Обслуговування автотранспортних засобів до 10 машин	50	ДСП 173-96
5.15	АЗС, 2 од. вул. Червоноармійська	Автозаправна станція	100	ДСП 173-96
5.20	АГЗС	Автогазонаповнювальна компресорна станція	100	ДСП 173-96
Промислові об'єкти				
4.10	Кар'єр	Видобування піску будівельного	100	-«»-

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при введенні в проектні межі міста існуючих об'єктів, за переліком приведеним в табл. 4, в порівнянні із існуючим станом, не зміниться і не погіршиться.

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	07/11-10-2019				Арк.	
			Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області				32	
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док.	Підп.	Дата

Таблица

Проектні об'єкти, які пропонується розмістити в проектних межах міста

№ за ГП	Найменування об'єкта	Вид діяльності підприємства	СЗЗ (м)	Посилання на нормативний документ
Комунальні підприємства, будівельні та транспортні організації, складські території, інші				
5.25	ФГ Новий рівень	Розведення тварин, вирощування зернових культур	???	????
5.26	Фермерське господарство	Розведення і вилов риби	-«»-	-«»-
5.23	Сміттепереробний завод	Об'єкт поводження з твердими побутовими відходами	300	ДСП 173-96
5.3	Очисні споруди каналізації	Об'єкт поводження з рідкими відходами, поверхневим стоком міської території	300	ДСП 173-96
Промислові об'єкти				
4.13	Сонячні електропідстанції	Генерування та розподіл альтернативної енергетики	-«»-	-«»-
Об'єкти комунального господарства				
-	Кладовище	Традиційне захоронення	300	ДСП 173-96 (додаток №4)
Штучно створені природні об'єкти				
-	Водойма (східна частина міста)	Водойма для рекреаційного використання	-«»-	-«»-
	Оранжерейне господарство	Вирощування, розведення рослин	-«»-	-«»-
	Пляж	Рекреаційна міська територія	-«»-	-«»-

Вплив на навколишнє природне середовище в проектних межах населеного пункту в порівнянні із існуючим, за переліком об'єктів, приведеним в табл. 4, не погіршиться. Запропоновані Проектом підприємства та об'єкти передбачають позитивні зміни в екологічному відношенні.

Два запропоновані проектні об'єкти належать до видів діяльності, для них законодавчо передбачено здійснення процедури ОВНС згідно ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд (у складі проектної документації) та Закону України Про оцінку впливу на довкілля. Це стосується будівництво сміттєпереробного заводу та каналізаційних очисних споруд. Дані проектні рішення визначенні завданням на проектування, інтересами громадян та враховують екологічне та санітарно-гігієнічне законодавство.

Даний документ державного планування визначає існуюче та перспективне функціональне призначення території, обґрунтовує необхідність зміни функціонального призначення території, в разі встановленої потреби, що виникає на підставі аналізу техніко-економічних показників існуючого використання території, демографічного прогнозу, та потреб територіального розвитку населеного пункту.

Таким чином Проект визначає територіальні (просторові) умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, в частині дотримання планувальних обмежень (санітарно-захисних зон, охоронних зон, природоохоронних зон), а також в частині дотримання режимів господарської діяльності в їх межах, які визначені законодавством України та низкою нормативно-правових

Зам. інв. №	магістраль однієї зони на наявності споруд (ЗСТ) при проведенні будівництва підприємств, будинків і споруд (у складі проектної документації) та Закону України Про оцінку впливу на довкілля. Це стосується будівництво сміттєпереробного заводу та каналізаційних очисних споруд. Дані проектні рішення визначенні завданням на проектування, інтересами громадян та враховують екологічне та санітарно-гігієнічне законодавство.							
	Підпис і дата	Даний документ державного планування визначає існуюче та перспективне функціональне призначення території, обґрунтовує необхідність зміни функціонального призначення території, в разі встановленої потреби, що виникає на підставі аналізу техніко-економічних показників існуючого використання території, демографічного прогнозу, та потреб територіального розвитку населеного пункту.						
Інв. №ориг		Таким чином Проект визначає територіальні (просторові) умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, в частині дотримання планувальних обмежень (санітарно-захисних зон, охоронних зон, природоохоронних зон), а також в частині дотримання режимів господарської діяльності в їх межах, які визначені законодавством України та низкою нормативно-правових						
							07/11-10-2019	Арк.
Змін	Кільк.	Арк.	Недок	Підп.	Дата	Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		33

актів та у сфері забезпечення норм санітарної гігієни та охорони навколишнього природного середовища на території населених пунктів.

Водопостачання.

На перспективний період проектом передбачається реконструкція існуючої централізованої системи водопостачання для забезпечення водою існуючих та проектних споживачів. Передбачається реконструйована об'єднана система на господарсько-побутові та протипожежні потреби.

Проектом прийнято другу категорію надійності системи водопостачання за вимогами пункту 8.4 ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди». Елементи системи водопостачання, пошкодження яких може призвести до перебоїв у подаванні води на потреби пожежогасіння, проектом передбачено першої категорії (кільцеві водопровідні мережі з пожежними гідрантами, резервуари чистої води, пожежні насоси, водонапірні башти тощо).

Основним джерелом господарсько-питного водопостачання міста на перспективний період передбачається залишити поверхневі води річки Південний Буг. Передбачається реконструкція водозабірних споруд та споруд станції водопідготовки з виведенням її на проектну потужність – 12 тис. м³/добу.

Передбачається також завершення будівництва та введення у експлуатацію артезіанських свердловин по вул. В. Нестерчука, вул. Промислова, вул. Першутова (парк) та вул. Громова. Передбачається також заміна обладнання діючої артезіанської свердловини по вул. Пушкіна.

Проектом передбачається реконструкція існуючих водопровідних мереж, а також прокладання нових у місцях їх відсутності та на проектних територіях. Нові та реконструйовані мережі передбачається прокладати у межах червоних ліній вулиць з введенням води у будівлі.

Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів не відбуватиметься.

Каналізування.

Проектом передбачається реконструкція централізованої системи водовідведення господарсько-побутових стічних вод. Для очищення господарчо-побутових стоків передбачається повна реконструкція очисних споруд.

Проектом пропонується охоплення усіх проектних та існуючих (де є технічна можливість) територій міста централізованим каналізуванням. Територію пропонується поділити на 25 басейнів каналізування. Передбачається відведення стічних вод у межах усіх басейнів самотливими мережами на каналізаційну насосну станцію (КНС), що проектується (реконструюється для існуючих басейнів) для кожного басейну окремо. Від КНС напірними колекторами стічні води пропонується подавати до самотливих мереж наступного басейну каналізування аж до очисних споруд.

Для забезпечення надійності відведення стічних вод передбачається усі напірні колектори господарсько-побутової каналізації прокладати у дві лінії. Пропозиції щодо трасування самотливих та напірних каналізаційних мереж дивись креслення «Схема інженерного обладнання території».

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	побутових стоків передбачається повна реконструкція очисних споруд.						
			Проектом пропонується охоплення усіх проектних та існуючих (де є технічна можливість) територій міста централізованим каналізуванням. Територію пропонується поділити на 25 басейнів каналізування. Передбачається відведення стічних вод у межах усіх басейнів самопливними мережами на каналізаційну насосну станцію (КНС), що проектується (реконструюється для існуючих басейнів) для кожного басейну окремо. Від КНС напірними колекторами стічні води пропонується подавати до самопливних мереж наступного басейну каналізування аж до очисних споруд.						
			Для забезпечення надійності відведення стічних вод передбачається усі напірні колектори господарсько-побутової каналізації прокладати у дві лінії. Пропозиції щодо трасування самопливних та напірних каналізаційних мереж дивись креслення «Схема інженерного обладнання території».						
							07/11-10-2019		Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		34
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата				

Для очищення господарсько-побутових стічних вод передбачається реконструкція очисних споруд з влаштуванням споруд повного біологічного очищення з використанням очисних установок з термічною та механічною обробкою осадів у закритих приміщеннях. Продуктивність реконструйованих очисних споруд передбачається 10 тис. м³/добу. Відповідно до вимог таблиці 30 ДБН В.2.575:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди» навколо очисних споруд передбачається санітарно-захисна зона розміром 150 м як для споруд з термічною та механічною обробкою осадів у закритих приміщеннях максимальною продуктивністю від 5 до 50 тис. м³/добу. Після очищення стічні води передбачається подавати на скидання у річку Південний Буг за межами міста.

Для житлових будинків існуючої садибної забудови, централізоване каналізування яких технічно неможливе, передбачається влаштування локальних очисних споруд, що мають бути розташовані на присадибних ділянках.

Очисні споруди пропонується виконувати за окремими проектами та комплектувати септиками, або установками глибокого біологічного очищення і фільтруючими колодязями, чи полями підземної фільтрації (при умові достатньої глибини залягання ґрунтових вод та достатньої фільтрувальної здатності ґрунтів на ділянці). При цьому відповідно до примітки 6, Додатку И.3 ДБН Б.2.2-12:2018 санітарно-захисну зону від септиків пропонується приймати 5 м., від фільтруючих колодязів – 8 м., від полів підземної фільтрації – 15 м.

Остаточні рішення щодо місць розташування каналізаційних насосних станцій (КНС), трасування самопливних та напірних каналізаційних колекторів, розташування каналізаційних очисних споруд, гідравлічні розрахунки самопливних і напірних мереж з визначенням їх діаметрів, розрахунки КНС за басейнами каналізування пропонується уточнити (виконати) на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»).

У відповідності з 12.4 ДБН Б.2.2-12:2018 відведення дощових і снігових вод, а також надлишкових вод від поливання з території благоустрою і доріг проектною житлової забудови, а також частини існуючої житлової забудови пропонується здійснювати закритою системою дощової каналізації, з відведенням найбільш забрудненої частини стоку на очисні споруди дощової каналізації, що проектується. Відведення дощових та снігових вод з решти території існуючої садибної забудови (не охопленої закритою системою дощової каналізації) пропонується здійснювати відкритою системою по поверхні.

Проектом пропонується поділ території міста на 20 басейнів закритого каналізування дощових та снігових вод. Пропонується передбачати окремі очисні споруди для усіх басейнів, які мають бути виконані за окремими проектами, погодженими з органами санітарного нагляду Вінницької області.

Схему каналізування дощових та снігових вод закритою системою прийнято таку.

Дощові води та води, що утворюються при таненні снігів, а також води від поливання вулиць, проїздів та площ з території кожного басейну каналізування самопливними мережами надходять до очисних споруд, що пропонується передбачати для кожного басейну окремо. Найбільш забруднену частину стоку (перші 20 хв. дощу), відповідно до вимог ДБН В.2.5-75:2013, ДСТУ-Н Б.2.5-

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	пропонується здійснювати відкритою системою по поверхні.						
			Проектом пропонується поділ території міста на 20 басейнів закритого каналізування дощових та снігових вод. Пропонується передбачати окремі очисні споруди для усіх басейнів, які мають бути виконані за окремими проектами, погодженими з органами санітарного нагляду Вінницької області.						
			Схему каналізування дощових та снігових вод закритою системою прийнято таку.						
Дощові води та води, що утворюються при таненні снігів, а також води від поливання вулиць, проїздів та площ з території кожного басейну каналізування самопливними мережами надходять до очисних споруд, що пропонується передбачати для кожного басейну окремо. Найбільш забруднену частину стоку (перші 20 хв. дощу), відповідно до вимог ДБН В.2.5-75:2013, ДСТУ-Н Б.2.5-									
						07/11-10-2019			Арк.
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області			35
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата				

71:2013 та ДСТУ 3013-95, пропонується очищувати на очисних спорудах. Очищені та умовно чисті води від очисних споруд пропонується скидати у поверхневі потоки, або подавати у накопичувальні резервуари очищених та умовно чистих поверхневих стоків. З накопичувальних резервуарів стічні води передбачається використовувати для поливання зелених насаджень та миття удосконалених покриттів у періоди відсутності дощів. Надлишок очищених та умовно чистих поверхневих стоків передбачається відводити на скидання у поверхневі потоки за допомогою насосних станцій поверхневих вод та напірних колекторів. Пропозиції щодо трасування мереж дощової каналізації, а також щодо розташування очисних споруд дивись креслення «Схема інженерного обладнання території».

Розрахунки об'ємів очищення та скидання дощових та снігових вод, гідравлічні розрахунки мереж дощової каналізації з визначенням їх діаметрів за басейнами каналізування пропонується виконувати на подальших стадіях проектування. Остаточні рішення щодо способу організації відведення поверхневих вод пропонується прийняти на стадіях «Проект» та «Робоча документація».

Для очищення найбільш забрудненої частини поверхневих вод проектом пропонується використовувати водоочисні установки, які відповідно до Висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи Міністерства охорони здоров'я України при потужності до 25 м³/добу потребують розмірів санітарно-захисної зони 5 м. Ці зони встановлюються проектом. Пропозиції щодо розміщення очисних споруд поверхневих вод дивись креслення «Схема інженерного обладнання території».

Продуктивність кожних очисних споруд каналізації поверхневих вод, остаточні місця та розміри майданчиків для їх розташування, місця та умови скидання очищених та умовно чистих дощових вод пропонується уточнювати на подальших стадіях проектування (стадії «Проект» і «Робоча документація»), відповідно до вимог органів санітарного нагляду Київської області.

Санітарне очищення.

Розміщення твердих побутових відходів з території житлової, громадської забудови здійснюватиметься на місцеве звалище ТПВ, що розташоване на території міської ради за межами населеного пункту.

Відходи процесу господарської діяльності складських об'єктів, передаються відповідним організаціям відповідно до вимог законодавства.

Для м. Калинівка приймається комбінована система санітарного очищення від твердих побутових відходів:

- планово-подвірна для громадських центрів;
- планово-квартирна для зони садибної, блокованої та багатоквартирної житлової забудови.

Інженерний захист території.

Для територій населеного пункту, що потрапляють у зону заболоченості, за вимогами нормативних актів у сфері містобудування, необхідно здійснити біотехнічне оздоровлення при забезпеченні дренажних робі (розчистка русла до природного дна) з видаленням рослинності та підсипка заболочених територій.

Зам. інв. №						
Підпис і дата						
Інв. № ориг						
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	<div data-bbox="954 2087 1161 2128">07/11-10-2019</div> <div data-bbox="689 2132 1433 2199">Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області</div>

Для захисту території з ухилами поверхні від 80 до 150 проміле і вище від ерозії пропонується застосування організаційно-господарських, агро меліоративних, лісомеліоративних та гідромеліоративних заходів.

З метою локалізації процесу підтоплення територій проектом передбачається:

1. Здійснення заходів щодо запобігання і ліквідації наслідків шкідливої дії вод та негативного впливу від процесу підтоплення:

- розчищення та регулювання русел водотоків;
- розчищення водойм;
- днопоглиблення водойм та водотоків;
- берегоукріплення (в тому числі благоустрій);
- ремонт і реконструкція існуючих гідротехнічно-водовідвідних споруд;
- будівництво нових гідротехнічно-водовідвідних споруд;
- організація поверхневого стоку;
- будівництво дощової каналізації (закритого типу);

2. Усунення причин, що впливають на формування процесу підтоплення:

- створення та заліснення прибережних захисних смуг;
- регулювання режиму використання земель.

З метою локалізації процесу заболочування територій проектом передбачається:

- розчищення та регулювання русел водотоків;
- реконструкція водойм;
- днопоглиблення водойм та водотоків;
- осушення територій, шляхом влаштування водовідвідних лотків.

Реконструкція існуючих ставків забезпечить пониження рівня ґрунтових вод, а також осушення заболочених територій.

Освоєння незабудованих територій.

Документ державного планування передбачає розміщення територій житлової і громадської забудови із створенням проектної вулично-дорожньої мережі, інші озеленені території, території для транспортно-складських об'єктів, об'єктів комунального господарства та інженерної інфраструктури на землях, які використовуються для ведення особистого селянського господарства.

Частину земель сільськогосподарського призначення запропоновано залишити за попереднім призначенням.

Для можливого заповідання в проектних межах міста на підставі здійснення дослідницької діяльності та розроблення науково-проектної документації (за потреби) пропонується опрацювати території в межах прибережної захисної смуги річки Тиса.

РОЗДІЛ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документу державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

Рішеннями проекту внесення змін до генерального плану м. Тячів вирішуються питання оздоровлення, забезпечення сприятливого стану природного середовища міста та санітарного

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	07/11-10-2019				Арк.
			Звіт про екологічну стратегічну оцінку				37
			генерального плану міста Тячів Закарпатської області				
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата		

благополуччя, а також створення комфортних умов для життя і роботи населення з дотриманням екологічних норм та стандартів, забезпечення розвитку інженерної інфраструктури для надання якісних послуг населенню, запровадження та розвиток енергозберігаючих технологій, спрямованих вирішити екологічні та природоохоронні проблеми міста., тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом.

В рамках CEO був виконаний SWOT-аналіз екологічної ситуації в м. Тячів, результати якого наведені в таблиці.

Таблиця

SWOT-аналіз екологічної ситуації

**Оцінка ймовірного впливу Проекту внесення змін до генплану м. Тячів
на довкілля відповідно до контрольного переліку**

Вплив на довкілля реалізації Проекту		Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації				
		Так	Ймовірно	Ні					
Атмосферне повітря									
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел				○	+				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел				○	+				
Зміни якості атмосферного повітря				○	+				
Зміни кліматичних показників та характеристик (вологість, температура, напрями повітряних потоків)				○					
Водні ресурси									
Погіршення якості поверхневих вод				○					
Порушення гідрологічного гідрохімічного режиму місцевих річок				○					
Зам. інв. №		Збільшення обсягів скидів у поверхневі води		○					
		Погіршення якості вод для питного водопостачання		○					
		Забруднення підземних водоносних горизонтів		○	+				
Підпис і дата		Відходи							
		Збільшення кількості утворення ТПВ		○	+				
		Збільшення обсягу переробки побутових відходів з вилученням ресурсоцінних компонентів, небезпечних складових та їх утилізації		○	+				
Інв. №ориг		Переробка та утилізація опалого листя							
		07/11-10-2019			Арк.				
Змін		Кільк.	Арк.	№док	Підп.	Дата	Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		38

										39					
										○		+			
Утилізація будівельних відходів												○		+	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами												○		+	
Земельні ресурси															
Хімічне та біологічне забруднення ґрунтів												○			
Механічне порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару												○			
Посилення явищ вітрової, водної ерозії ґрунтів												○			
Біорізноманіття															
Негативний вплив на видове біорізноманіття												○			
Зміни у чисельності видового біорізноманіття або зникнення у ареалі поширення												○			
Негативний вплив на міські ландшафти												○			
Порушення або деградація середовищ існування диких видів тварин												○			
Інші види негативних впливів на зовнішні естетичні показники об'єктів довкілля												○			
Населення та інфраструктура															
Поява будь яких реальних або потенційних загроз для здоров'я населення												○		+	
Зміна локалізації, розміщення та зменшення кількості населення будь якої території												○			
Вплив на сучасний стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі												○			
Екологічний моніторинг															
Погіршення екологічного моніторингу												○		+	
Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки												○		+	
Інше															
Погіршення якості природного середовища або будь- якого природно-територіальних комплексів												○			
<div> <div> <div>Змін</div> <div>Кільк.</div> <div>Арк.</div> <div>№док</div> <div>Підп.</div> <div>Дата</div> </div> <div> <div>07/11-10-2019</div> <div>Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області</div> </div> <div> <div>Арк.</div> <div>39</div> </div> </div>															

Підвищення рівня використання будь якого виду природних ресурсів			о	

У результаті виконання пропозицій Проекту внесення змін до генерального плану міста Тячів та впровадження планової діяльності (будівництво та експлуатація запропонованих об'єктів), можливі ризики для довкілля та здоров'я населення. Аналіз та оцінка можливих ризиків наведений у табл. нижче.

Таблиця

Оцінка ймовірних ризиків впливу та шляхи їх уникнення

Інв. № ориг							07/11-10-2019	Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області	Арк.
									40
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата				
Зам. інв. №									
Підпис і дата									

Розділ 5. Зобов'язання/вимоги у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на державному та інших рівнях, що стосуються визначеного проекту, а також шляхи врахування таких зобов'язань/вимог під час підготовки документа державного планування.

Даний розділ визначає довгострокову стратегію планування, забудови, а також основні принципи та напрямки організації і функціонального використання території в рамках екологічно збалансованого та екологічно безпечного розвитку і забезпечення охорони навколишнього середовища [2]. Тому подальші рішення, заходи здійснюються з дотриманням вимог санітарно-екологічного та природоохоронного законодавства, які спрямовані не лише на покращення сфери охорони навколишнього середовища, а й збалансованого використання природних, в т.ч. територіальних ресурсів. Для досягнення максимального позитивного ефекту від них необхідним є поєднання інженерно-технічних заходів, правильних архітектурно-планувальних та організаційних рішень.

Атмосферне повітря:

При прийнятті рішень, які пов'язані із запобіганням негативному впливу, враховується стан повітряного басейну на час розробки проекту. При цьому слід враховувати, що фактор забруднення атмосферного повітря не відноситься до планувальних обмежень, так як знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових. Вирішення проблеми можливе тільки шляхом впровадження більш досконалих технологій виробництва, планувальної організації території, раціональної організації системи дорожнього руху, зокрема:

- розвантаження міста від транзитного транспорту в результаті заборони в'їзду вантажного транспорту в центральні частини міста, покращення стану дорожнього покриття та його полив у жарку пору;
- винесення із житлової забудови автобаз, СТО, АЗС, автопарків, авторемонтних майстерень і інших схожих об'єктів;
- реконструкція вуличних насаджень для підвищення їх ефективного захисту від запилення; підвищення рівня озеленення території;
- децентралізація територіального розвитку міста, яка включає винесення та/чи ліквідацію за межі житлової забудови стаціонарних джерел забруднення та заборона будівництва дахових котелень, а також перепрофілювання, технічне переоснащення чи реконструкція підприємств-забрудників (харчової, деревообробної, будівельної промисловості та теплоенергетики).
- реконструкція комунальних систем та об'єктів тепло- і водопостачання на перспективу впровадження новітніх енергоефективних технологій, зниження втрат при генеруванні, транспортуванні та споживанні тепла, електроенергії, води і газу за рахунок енергомоніторингу;
- дотримання нормативних санітарно-захисних зон та влаштування природоохоронного обладнання на об'єктах - ймовірних джерелах забруднення, що дозволить зменшити їх розмір, або ж формування СЗЗ із дотриманням норм санітарних розривів до житлової забудови;
- оцінка ризику для здоров'я населення, що проживає в межах нормативних санітарно-захисних зон промислових підприємств;
- з метою захисту населення, що проживає в межах санітарно-захисних зон, необхідним є впровадження проектів організації промислових зон, що дозволить уникнути випадки проживання населення в зонах понаднормового впливу;
- контроль за режимом використання та рівнем озеленення території СЗЗ та збільшення площі до нормативної;
- реконструкція вуличних насаджень для підвищення їх ефективності у боротьбі із

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	транспортуванні та споживанні тепла, електроенергії, води і газу за рахунок енергомоніторингу;						
			<ul style="list-style-type: none">● дотримання нормативних санітарно-захисних зон та влаштування природоохоронного обладнання на об'єктах - ймовірних джерелах забруднення, що дозволить зменшити їх розмір, або ж формування СЗЗ із дотриманням норм санітарних розривів до житлової забудови;● оцінка ризику для здоров'я населення, що проживає в межах нормативних санітарно-захисних зон промислових підприємств;● з метою захисту населення, що проживає в межах санітарно-захисних зон, необхідним є впровадження проектів організації промислових зон, що дозволить уникнути випадки проживання населення в зонах понаднормового впливу;● контроль за режимом використання та рівнем озеленення території СЗЗ та збільшення площі до нормативної;● реконструкція вуличних насаджень для підвищення їх ефективності у боротьбі із						
									07/11-10-2019
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області		41
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

запиленням, підвищення загального ступеня озеленення території, в тому числі дахове та вертикального озеленення;

- здійснення комплексу інженерно-технічних заходів на діючих кладовищах для зменшення розмірів їх санітарно-захисних зон та закриття тих кладовищ, які не відповідають діючим нормам;
- ефективна система моніторингу повітря, яка включає розширення мережі постів контролю та спостереження за станом атмосферного повітря та здійснення екологічного та санітарного контролю за діяльністю промислових підприємств (інвентаризація викидів та розробка екологічних паспортів);
- контроль за режимом використання та рівнем озеленення території СЗЗ та збільшення площі до нормативної.

Водне середовище:

1) капітальний ремонт водогону та капітальний ремонт каналізаційної системи.

2) Для **отримання питної води належної якості** необхідно:

- здійснювати охорону та раціональне використання джерел питного водопостачання та поступове їх відновлення;
- забезпечення населення, а також підприємств, установ та організацій питною водою нормативної якості в межах науково-обґрунтованих нормативів питного водопостачання, як результат – поліпшення санітарно-епідемічної ситуації та зниження в свою чергу захворюваності населення;
- провести модернізацію інфраструктури підприємств питного водопостачання.
- встановити пояси зон санітарної охорони джерел водопостачання та контроль за дотриманням ведення господарства в них;
- підвищити надійність роботи водопровідних станцій, встановити пояси зон санітарної охорони джерел водопостачання та здійснювати постійний контроль за дотриманням ведення господарства на території ЗСО, включаючи лабораторний контроль якості вод.

З метою захисту поверхневих та підземних вод, і забезпечення режимів водоохоронних зон необхідним є:

- удосконалення системи очищення стічних вод міста, яка включає в себе відновлення та модернізацію очисних споруд;
- подолання аварійного стану каналізаційної системи за рахунок проведення модернізації виробничої бази, оновлення обладнання КНС, використання нових методів відновлення трубопроводів, що дозволить глибоко очищені води використовувати в системах повторного водопостачання промислових підприємств;
- удосконалення системи моніторингу скидів виробничих стічних вод у міську каналізацію для забезпечення нормального функціонування процесів біохімічного очищення і доочищення;
- винесення меж прибережних захисних смуг (ПЗС) в натуру та забезпечення належного контролю за господарською діяльністю в їх межах з наступним винесенням об'єктів, які неприпустимі на її території (ДБН 360 – 92 ** п. 10.17);
- розробка та впровадження проектів розширення ПЗС, які забезпечують нормативний стан водойм, виконуючи водоохоронні, меліоративні та рекреаційні функції. Для річки передбачена смуга шириною 50 м, для озер та малих річок – 25 м;
- комплекс робіт з благоустрою берегів, очищенню донних шарів та русел водотоків, які дозволять захистити водні об'єкти від замулення, заростання і засмічення;
- оздоровлення озер, ставків та невеликих потічків, які розташовані на території СЗЗ для технічного забезпечення пром підприємств або інших потреб, залежно від якості покращення стану цих водних об'єктів;
- посилений контроль органами санітарно-епідеміологічної служби за станом водойм та пляжів, які використовуються в господарських та рекреаційних цілях, у відповідності їх вимогам ДСП № 173;
- запровадження на КОС не менший від другого ступінь очистки стічних вод;

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №					07/11-10-2019		Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку		42
							генерального плану міста Тячів Закарпатської області		
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

- запровадження новітніх технологій переробки переробки активного мулу;
Для попередження затоплення та руйнування берегів даним проектом передбачені ряд інженерно-технічних та фітомеліоративних заходів.

Тиса як гірська річка у певні періоди і роки неодноразово була причиною затоплень, паводкових явищ. У даному проекті враховане потенційно можливе виникнення подібних явищ і процесів та передбачено спорудження інженерно-технічних споруд, проведення фітомеліоративних заходів і ін., зокрема:

- встановлення берегоукріплюючих споруд у вигляді підпірних стінок;
- збільшення площі озеленення та покращення стану зелених насаджень у заплаві річки Тиса;
- будівництво дамби обвалування вздовж річки Тиса на південній околиці міста, яка частково співпадає з адміністративною межею та простягається вздовж проектованої об'їзної дороги.

Передбачене проектом будівництво дамби обвалування являє собою земляні насипи невеликої ширини, представлений одним (або двома) рядом гребель, розташованими вздовж берегової лінії зі сторони міської території, які захищають міську територію від затоплення річковими водами.

Необхідно розглянути потенційні можливі варіанти можливого місцевого прориву валів і забезпечити влаштування траверсів (поперечні греблі), що розділяють територію, що захищається, на ряд відсіків і локалізують її затоплення.

Ефективна дамба є надійною протипаводковою спорудою за умови врахування особливостей природних та кліматичних умов ділянки будівництва, а також ряду технічних факторів. Врахувавши дані моменти, конструкція дамби обвалування здатна протистояти, за потреби, великому напору води та інших кліматичних стихій (вітру, льоду тощо) та має невелику величину коефіцієнта фільтрації. Не менш важливим є сполучення дамби з основою та берегами. Щоб задовольнити ці вимоги дамбу слід виконувати великою масою та об'ємом, саме тіло дамби досить ущільнюють, а укosi роблять досить укріпленими та пологими. Як матеріал для насипу якісної дамби слід використовувати піски, супіски, суглинки, ядро дамби робиться з глини, суглинків, глинобетону. Верхні укosi укріплюються кам'яною кладкою або ж залізобетонними плитами. Нижні укosi укріплюють дрібним щебенем або посівом трави. Найбільш економічними є кам'яні та ґрунтові дамби з місцевого матеріалу з укосами, укріпленими залізобетонними плитами.

Для створення основи дамби знімається верхній родючий шар ґрунту з корінням та рослинами за допомогою бульдозера. Цим ґрунтом згодом можна покрити укosi та гребінь дамби. Для кращого сполучення дамби з основою та для уникнення фільтрації, ґрунт основи розпушують та роблять ядро з глини. Висоту ядра слід вираховувати залежно від планованої висоти дамби та від рівня паводкових вод. Якщо для будівництва дамби використано важкі суглинки, які є водонепроникні, то гребінь дамби робиться вузьким, а якщо – більш легкі, піщані, то робляться більш пологі укosi та широкий гребінь.

ґрунти

Серед заходів з охорони міських ґрунтів необхідним є:

- Переведення комунального підприємства «Тячівське ЖКГ» на сучасні технології зі збору та вивезення відходів, придбання спецтехніки для підтримання санітарного стану міста.
- будівництво сміттесортувального підприємства разом із запровадженням роздільного збирання, що забезпечить підвищення якості перероблення окремих компонентів ТПВ;
- розроблення схеми санітарної очистки з урахуванням нових умов розвитку міста (вирішення проблем переробки та утилізації побутових відходів, опалого листя);
- зменшення забруднення від промислових об'єктів за рахунок їх реконструкції,

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №					07/11-10-2019		Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку		43
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

- модернізації та технічного переоснащення (перепрофілювання);
- розробка проекту щодо захоронення та утилізації промислових та токсичних відходів;
- модернізація існуючої каналізаційної мережі та очисних споруд;
- запровадження комплексної системи моніторингу ґрунтового середовища, невід'ємною складовою якого є аналіз причин негативних змін, їх попередження та вчасне реагування, в т.ч. організація постійного моніторингу за концентрацією важких металів у ґрунті та приземному шарі атмосфери на територіях, прилеглих до транспортних шляхів, місць складування ТПВ, промзон міста, а також контроль за ґрунтами, що ввозяться для використання при озелененні та благоустрою міських територій;
- створення «зелених поясів» на вулицях житлових районів, місць прилеглих до автомагістралей та територій промислових зон, які забезпечать покращення ґрунтових умов та протистоять утворенню ерозійних процесів;
 - ліквідація можливих стихійних сміттєзвалищ, в т. ч. на берегах водойм;
 - розробка та впровадження у дію місцевої програми «По благоустрою населеного пункту».

Оскільки міське сміттєзвалище експлуатується з порушенням вимог чинного законодавства, рекомендовано **першочергово**:

- 1) розробити проект ведення моніторингу геологічного середовища із затвердженням проекту у встановленому порядку;
- 2) розроблення природоохоронних заходів у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- 3) здійснення моніторингу геологічного середовища, атмосферного повітря, підземних та поверхневих вод;
- 4) визначення масштабу і дислокація забруднення ґрунтів прилеглих до полігону ТПВ;
- 5) благоустрій та планове своєчасне вивезення ТПВ;
- 6) впорядкування території міського сміттєзвалища, проведення фітомеліоративних заходів та створення ефективної системи контролю та інвентаризації ТПВ, які вивозяться і складуються на сміттєзвалище. Після вичерпання можливостей звалища - організація заводу по переробці та утилізації фільтрату міського звалища та проведення заходів, які забезпечують екологічно безпечне закриття звалища (друга черга);
- 7) будівництво колектора для подачі фільтрату з полігону на міські очисні споруди, оскільки рівень фільтрату в період атмосферних опадів може досягати критичної межі і бути чинником забруднення довкілля.

На другу чергу: проектом передбачено будівництво сміттєпереробного комплексу поблизу існуючого полігону ТПВ

Озеленення територій та утримання їх в належному стані визначено на законодавчому рівні – Законом України «Про благоустрій населених пунктів» і повинно здійснюватися належним чином. Для збільшення кількості зелених насаджень проектом передбачено створення насаджень на таких територіях:

- парки, сквери, житлові квартали і мікрорайони;
- прибережні захисні та водоохоронні зони;
- санітарно-захисні зони;
- прилеглих до автомагістралей та залізничної мережі територіях.

Для збереження площ зелених насаджень необхідним є інвентаризація та паспортизація зелених насаджень.

проведення акцій щодо озеленення.

- З метою охорони та збереження дендропарку, земельні ділянки з усіма природними ресурсами вилучаються з господарського використання з подальшою заборонаю діяльності, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №					07/11-10-2019		Арк.
							Звіт про екологічну стратегічну оцінку		44
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

збереженню дендрологічних колекцій. За рішенням органів міського самоврядування на території парку може бути проведено зонування відповідно до вимог, встановлених для ботанічних садів.

Заходи для зниження негативного впливу від шуму та електромагнітного забруднення:

- Розвантаження центральних автошляхів за рахунок виведення транзитного і вантажного транспорту за межі міста.
- Для зменшення шумового дискомфорту від залізниці в межах міста передбачено влаштування шумозахисних екранів. По периметру залізничного полотна, яке проходить у межах житлової забудови, слід створити зелені смуги;
- Утримання в належному стані придорожніх смуг автошляхів та удосконалення дорожнього покриття. У смугах відводу та шумових зонах автодоріг передбачено створення шумозахисних зелених бар'єрів. Для автомагістралі передбачена ширина смуги 25 м, а для доріг місцевого значення - 10 м;
- Заборона розміщення у житлових районах СТО, АЗС, та інших об'єктів обслуговування автотранспорту, а також розміщення автостоянок в безпосередній близькості до житлової забудови;
- Планування житлової забудови згідно чинних нормативних вимог (ДБН 360-92**, ДСП 173-96).

Інв. № ориг	Підпис і дата					Зам. інв. №					
						07/11-10-2019					Арк.
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку					45
						генерального плану міста Тячів Закарпатської області					
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата						

РОЗДІЛ 6. Розраховане на широку аудиторію резюме нетехнічного характеру звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту "Внесення змін до генерального плану міста Тячів"

Територія розташування міста Тячів - одна з найбільш екологічно чистих територій України. Відсутність екологічно шкідливих підприємств, значна площа заповідних територій сприяли збереженню природних екологічних систем.

Загальний обсяг викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря по району за останні роки у середньому складає склав 7628,7 тонн. Питома вага викидів району у загальнообласному обсязі становить 0,8 відсотка. Тячівський район вважається одним із найбільш чистим повітрям не лише в регіоні, але і по Україні.

Згідно інформації [5.1] протягом 2016 року відбулося зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення. Обсяги забруднюючих речовин, які надійшли у повітряний басейн у 2016 році від стаціонарних джерел забруднення, за даними Головного управління статистики, зменшилися у порівнянні з 2015 роком на 2,1 тонн.

Протягом останніх років відбулися позитивні зміни у зменшенні викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення. Обсяги забруднюючих речовин, які надійшли у повітряний басейн від стаціонарних джерел забруднення, за даними Головного управління статистики, зменшилися в порівнянні з минулим роком на 89% і складають 61,056 тонн у порівнянні з минулим роком - 573,7 тонн.

Основним забруднювачем атмосферного повітря проектованої території залишається автотранспорт, викиди від якого в минулому році склали 7567,6 т., або 99,2% від загального обсягу викидів району.

Стан поверхневих та підземних вод, згідно статистичних даних за 2013 рік основними водокористувачами Тячівського району (25 суб'єктів) забрано із природних водних об'єктів 0,75 млн.м³ води та скинуто всього 0,52 млн. м³ зворотних вод. Найбільше використано води на: побутово-питні потреби – 49,0 відсотків, сільськогосподарські потреби – 46,0 відсотків. Із загальної кількості 0,52 млн.м³ скинутих зворотних вод 48,7 відсотків становлять забруднені стічні води, які потрапили у поверхневі водойми. До переліку основних забруднювачів поверхневих водойм проектованої території належить ВУЖКГ м. Тячів.

Якісний (гідрохімічний) стан води поверхневих вод річкового басейну Тиси протягом 2017 року знаходився на задовільному рівні і був характерним для періодів водності, а саме літньої та весняної межени. За більшістю показників загально-санітарного аналізу і специфічних показників якості води басейну р. Тиси відповідала фоновим значенням, які характерні для середньо статичних значень якісного стану вод. Вміст важких металів не перевищував фонових значень.

Лабораторією моніторингу вод та ґрунтів БУВР Тиси також проведено систематичний контроль за якістю води в пунктах централізованих питних водозаборах, які входять до "Програми державного моніторингу довкілля у частині контролю якості поверхневих вод за радіологічними та гідрохімічними показниками по Закарпатській області», а саме: дериваційний канал р. Уж, водозабір, м. Ужгород; р. Латориця, водозабір м. Чоп та р. Тиса, водозабір м. Тячів. Якість води в питних водозаборах міст відповідала фоновим значенням якісного стану вод і не перевищувала допустимі нормативні вимоги.

За результатами проведених у серпні 2017 р інструментально-лабораторних вимірювань поверхневих вод басейну Тиси, зафіксовані зміни гідрохімічного стану води у бік погіршення тільки у меліоративних каналах області. Погіршення якості води в меліоративних каналах є безперечним фактом необхідності місцевих органів влади якомога швидше провести роботи з очищення меліоративних каналів від водної рослинності для забезпечення достатньої водності каналів, особливо в літній період.

Інв. № ориг	Підпис і дата	Зам. інв. №	<p style="text-align: center;">07/11-10-2019</p> <p style="text-align: center;">Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області</p>						Арк. 46
			Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	

Основна проблема забрудненості поверхневих вод проектованої території полягає у відсутності або неефективності роботи очисних споруд комунальних підприємств. З метою вирішення цієї проблеми необхідно негайно вжити заходи щодо будівництва, модернізації, реконструкції та збільшення пропускної спроможності очисних споруд.

Тячівський район знаходиться на першому місці в області по утворенню тирси (12,9 тис.тон) та відходів деревини кускових (14,8 тис. тон). Одним з найпотужніших підприємств з переробки тирси та відходів деревини кускових у районі здійснює ТОВ “Шкала Енерджі”, яке кускові деревні відходи переробляє у щепу та частково спалює для просушування тирси, з якої виготовляються пелети.

Проблемними залишаються питання відсутності впровадження роздільного збирання ТПВ, відсутність спеціалізованих підприємств, які б здійснювали прийом відходів, як вторинної сировини та небезпечних відходів.

Для вирішення даної проблеми Тячівський район прийняв участь у Програмі ECOVERDE Україна з метою залучення інвестицій для будівництва на території району заводу по переробці твердих побутових.

Протягом останніх років проглядаються певні ознаки розповсюдження деструктивних геологічних процесів в долині річки Тиса, яка знаходиться на території впливу гірничих робіт ДП «Солотвинський солерудник». Підземні мінералізовані води при попаданні в річку Тиса становлять реальну загрозу їх забруднення насиченими сольовими розсолами, що призведе до негативних змін водного та навколишнього природного середовища та суттєвого погіршення існуючої екологічної рівноваги не тільки на території селища Солотвино, а і поза його межами. Це формує передумови переростання надзвичайної ситуації державного рівня в транскордонну надзвичайну водно-екологічну ситуацію у басейні річки Тиса.

Інв. № ориг	Підпис і дата					Зам. інв. №				
Змін	Кільк.	Арк.	№ док	Підп.	Дата	07/11-10-2019				Арк.
						Звіт про екологічну стратегічну оцінку генерального плану міста Тячів Закарпатської області				47

